

DE
**MILITAIRE
SPECTATOR**

WAARIN OPGENOMEN DE OFFICIELE MEDEDELINGEN VAN HET
MINISTERIE VAN OORLOG

HET VELDARTILLERIEKANON VAN 150 MM GETROKKEN DOOR EEN M 8 RUPSTREKKER

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V. - DEN HAAG

124ste JAAR — Maandblad

Nr. 8

AUGUSTUS 1955

DE MILITAIRE SPECTATOR

waarin opgenomen de **Officiële Mededelingen**
van het **MINISTERIE VAN OORLOG**

Directeur: J. MOORMAN, Reserve Kolonel tit. der Grenadiers
Redactie: W. DEN TOOM, Kolonel-Waarnemer
B. KONING, Kolonel van de Generale Staf
E. J. C. VAN HOOTEGEM, Kolonel van de Generale Staf
J. G. J. VAN DER HULST, Majoor der Artillerie

Abonnement f 3 per kwartaal. Buitenland f 15 per jaar. Losse ex. f 1.25. NADRUK VERBODEN
MGORMAN's PERIODIEKE PERS N.V., Zwarteweg 1, Den Haag. Tel. 18.23.55, Postrek. 44.715

Inhoud

Officiële Mededelingen van het Ministerie van Oorlog

Uit de Landmacht- en Luchtmachtorders	354
Mededelingen van de Chef van de Generale Staf	358

Redactioneel gedeelte

De stem der Wapenscholen: Gaskamer en Gaskamer oefeningen, door G. A. A. Kloeg, Luitenant-Kolonel, Commandant ABC-school	361
Samenwerking in het kader der methode van instructie, door M. A. Panhuyzen, Kapt. der Infanterie, Hoofd Afd. Methode van Instructie der Infanterie School	365
Een pelotonsaanval, door H. E. Gramberg, Eerste Luitenant der Infanterie	368
Cryptografie, een conditio sine qua non (Slot), door J. W. Henning, Majoor der Infanterie	379
De strategie van de koude oorlog en zijn bestrijding, door B. Koning, Kolonel van de Generale Staf	387
De Russische soldaat, zijn strijdwijze en onze opleiding, door A. Hagenars, Eerste Luitenant der Infanterie	391
Nieuwe Uitgaven	375, 394
Chronologie van de Tweede Wereldoorlog, door B. Koning, Kolonel van de Generale Staf	395
Uit de Buitenlandse Vakpers	397

MILITAIRE SPECTATOR, 124e Jaargang, Nr 8, blz. 353—403, Den Haag, Aug. 1955

Officiële Mededelingen van het MINISTERIE VAN OORLOG

UIT DE LANDMACHT- EN LUCHT- MACHTORDERS

Mouwembleem 5e Divisie.

1. Het mouwembleem van de vijfde divisie is vastgesteld zoals in de volgende punten wordt omschreven.

2. Een regelmatige vijfhoek in de kleur nassausblauw licht met zijden van vier centimeter lengte. Langs de zijden een witte rand van een millimeter breedte, welke witte rand in de breedte van de zijden is inbegrepen.

3. De vijfhoek is nagenoeg gevuld met een oranjekleurig, uit vijf bladdelen bestaand kastanjeblad met steel.

De punten van de bladdelen liggen in de hoeken van de vijfhoek, de steel van het kastanjeblad staat loodrecht op de basis, met dien verstande, dat de nassausblauwe ondergrond even zichtbaar blijft en de punten, noch de steel de rand van de vijfhoek raken.

4. Het kastanjeblad is langs de buitenranden der bladdelen en de steel voorzien van een witte rand ter breedte van een millimeter.

5. In elk bladdeel ligt één witte nerf van een millimeter breedte; alle vijf de nerven uitgaande van het middelpunt van het kastanjeblad en eindigende op drie millimeter afstand van de punt van het bladdeel. Het middelpunt van het kastanjeblad ligt twee centimeter midden boven de basis van de vijfhoek.

Reorganisatie van het Directoraat Personeel.

1. Het Directoraat Personeel van het Ministerie van Oorlog is met ingang van 1 Mei 1955 gereorganiseerd.

2. De naam van het gereorganiseerde Directoraat Personeel luidt: **Directie Militair Personeel**.

3. Aan het hoofd van de Directie Militair Personeel staat de Hoofddirecteur Personeel, die in zijn taak wordt bijgestaan door de plaatsvervangend Hoofddirecteur Personeel, de Adviseur voor Sociale Zaken en Personeelszorg en de Juridisch adviseur.

4. De Directie Militair Personeel bestaat voorts uit:

- de Hoofdafdeling Personeel Landmacht,
- de Hoofdafdeling Personeel Lucht-

- de Hoofdafdeling Dienstplichtzaken (waaronder tevens ressorteren de Indelingsraden, het Bureau Vakbekwaamheid en het Advies- en Selectiecentrum),
- de Inspecteur Milva en Luva,
- de Afdeling Welzijnszorg en Vorming,
- de Afdeling Pensioenen, Bezoldigingen en Geneeskundige voorzieningen,
- de Afdeling Sociale Zaken (waaronder tevens ressorteren de Gewestelijke kantoren van de Sociale Dienst),
- de Wetenschappelijke afdeling,
- de Afdeling Centrale Registratie,
- de Afdeling Personeelspubliciteit,
- het Bureau Huisvesting,
- de Centrale Agenda Directie Militair Personeel.

5. De Hoofden van bovengenoemde drie hoofdafdelingen zijn voor zover zij krachtens hun instructie tot afdoening bevoegd zijn, gemachtigd dienststukken als respectievelijk Directeur Personeel Landmacht, Directeur Personeel Lucht-
macht en Directeur Dienstplichtzaken te ondertekenen.

6. Met ingang van 1 Mei 1955 is de Afdeling Sociale Zaken tevens belast met de taak van de Afdeling Gravendienst, welke afdeling met ingang van die datum is opgeheven.

7. Binnenkort zal deze landmacht- en luchtmachtorder worden aangevuld met een schema alsmede een beknopte taakomschrijving van bovengenoemde (hoofd)afdelingen enz.

Onderscheidingsvlaggen KLu

1. Ieder der hieronder genoemde autoriteiten is gerechtigd tot het voeren van een onderscheidingsvlag zoals hierna omschreven.

A. De Chef van de Luchtmachtstaf.

Een blauwe vlag met oranje rand ter breedte van 1/6 van de hoogte van de vlag; in het midden de vliegende adelaar van het Luchtmachtonderscheidingsteken, overtopt door de Koninklijke Kroon, een en ander omgeven door een flikkerende zon, alles geborduurd in gouddraad.

B. De Commandant Luchtverdediging.

Een vlag bestaande uit twee horizon-

tale banen van gelijke hoogte in de kleuren (van boven naar beneden) wit en blauw; in het midden bedekt met een cirkelvormig oranje veld, waarvan de middellijn $\frac{2}{3}$ van de hoogte der vlag bedraagt en waarin is geplaatst de vliegende adelaar van het Luchtmachtonderscheidingsteken, overtopt door de Koninklijke Kroon, alles geborduurd in gouddraad.

C. De Commandant Tactische Luchtkrachten.

Een vlag bestaande uit twee horizontale banen van gelijke hoogte in de kleuren (van boven naar beneden) wit en oranje; in het midden bedekt met een liggende blauwe ruit, waarvan de diagonalen de lengte hebben van $\frac{3}{4}$ van de zijden van de vlag, waarmede zij evenwijdig lopen en waarin is geplaatst de vliegende adelaar van het Luchtmachtonderscheidingsteken, overtopt door de Koninklijke Kroon, alles geborduurd in gouddraad.

2. De onderscheidingsvlag, die op de auto van de achter 1 genoemde autoriteiten wordt gevoerd, is 45 cm lang en 30 cm hoog en wordt als standaard geplaatst boven het rechter voorwiel van de auto, waarin zich de autoriteit bevindt en met een hoes afgedekt zodra deze de auto heeft verlaten.

3. Door elk der achter 1 genoemde autoriteiten kan te velde, hetzij bij zijn commandopost hetzij ter plaatse waar hij zich in zijn hoedanigheid van hoogste militaire gezagsdrager bevindt, een commandovlag worden gevoerd overeenkomstig de voor hem vastgestelde onderscheidingsvlag, met dien verstande dat de lengte en de hoogte der vlag beiden 60 cm bedragen; de sub 1 C omschreven ruit wordt alsdan vervangen door een dienovereenkomstig geplaatst vierkant.

Voorschrift inzake het dragen van de militaire uniform in het buitenland.

Bij Koninklijk besluit van 14 Mei 1955, nr 24, Stb. 214, is bepaald:

Artikel 1

Aan militairen, al dan niet in werkelijke dienst, is het dragen van de militaire uniform in het buitenland, alsmede het aldaar bij zich dragen van een tot hun uitrusting behorend wapen, slechts toegestaan, indien Onze Minister van Oorlog dan wel van Marine hun daartoe vergunning heeft verleend.

Artikel 2

De vergunning, bedoeld in het voorgaande artikel is niet vereist:

a. voor Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins der Nederlanden;

b. voor militairen, die zich in verband met de uitoefening van hun dienst in het buitenland bevinden, voor zover Onze Minister van Oorlog dan wel van Marine niet anders bepaalt.

Artikel 3

Onze Ministers van Oorlog en van Marine kunnen, ieder voor de onder hem ressorterende delen van de krijgsmacht, nadere regelen stellen ter uitvoering van dit besluit.

Onderscheidingsvlaggen.

1. Indien de Minister van Oorlog of de Staatssecretaris van Oorlog in een auto is gezeten, is hij desgewenst als zodanig kenbaar door een voor de inzitende autoriteit vastgestelde vlag.

2. Indien een in uniform geklede opper- of vlagofficier in een dienstauto is gezeten, is hij als zodanig kenbaar door een voor militairen van zijn rang vastgesteld schild. Dit schild kan ook gebezigd worden op een particuliere auto. Indien hij echter burgerkleding draagt, is het schild — ingeval dit op de auto is aangebracht — steeds door een hoes bedekt.

3. Een militaire autoriteit voor wie een onderscheidingsvlag is vastgesteld, kan deze vlag op zijn auto voeren ingeval hij, in uniform gekleed, in zijn functie als zodanig officieel optreedt. Draagt hij burgerkleding, dan moet de vlag door een hoes zijn bedekt dan wel van de auto zijn verwijderd.

4. In alle gevallen, waarin een der vorenbedoelde civiele of militaire autoriteiten een onderscheidingsvlag en/of een schild op zijn auto voert, is deze vlag en/of dit schild, zolang hij zich niet in de auto bevindt, door een hoes bedekt.

ad. 3. De onder 3 bedoelde onderscheidingsvlag, die op de auto van de navolgende autoriteiten wordt gevoerd, is 45 cm lang en 30 cm breed; de vlag wordt geplaatst boven het rechtersvoorwiel.

a. Chef van de Generale Staf.

De vlag is wit met oranje rand ter breedte van $\frac{1}{6}$ van de breedte der vlag; in het midden het onderscheidingsteken voor generale stafbekwaamheid, geborduurd in gouddraad.

b. *Commandant 1e Legerkorps.*

De vlag is gelijk aan de Nederlandse vlag omgeven door een oranje rand ter breedte van 1/6 van de breedte der vlag.

c. *Legerkorps Artillerie Commandant.*

De vlag is groen, in het midden bedekt met een oranje ruit waarvan de diagonalen evenwijdig lopen met de zijden van de vlag en een lengte hebben van $\frac{3}{4}$ van de zijden met welke zij evenwijdig lopen.

d. *Commandant van een divisie.*

De vlag bestaat uit twee horizontale banen, de bovenste rood, de onderste blauw; in het midden bevindt zich een ruit, zoals omschreven onder c. doch van wit. In het midden van de ruit wordt door C- 1 Div. „7 Dec.“, door C- 2 Div. het cijfer 2 en zo vervolgens, in zwart, gevoerd.

e. *Divisie Artillerie Commandant.*

De vlag is groen, bedekt met een witte ruit zoals omschreven onder c.; in het midden van de ruit, in zwart cijfer, het nummer van de divisie.

f. *Nederlandse Territoriale Bevelhebber.*

De vlag is wit met oranje rand ter breedte van 1/6 van de breedte van de vlag; in het midden bevinden zich twee kransgewijs geplaatste takken, de linker (heraldisch links) met eikenloof, de andere met lauwerbladeren, beide van blauw.

g. *Territoriaal Bevelhebber.*

De vlag bestaat uit twee horizontale banen, de bovenste rood, de onderste blauw; in het midden bevindt zich een rechthoek van wit waarvan de lengte en de breedte zich verhouden als de lengte en de breedte van de vlag doch waarvan de oppervlakte $\frac{2}{5}$ bedraagt van die van de vlag; op het wit in zwarte hoofdletters de aanduiding van de betrokken territoriaal bevelhebber (volgens de vastgestelde afkorting).

h. *Territoriaal Commandant.*

De vlag is blauw met in het midden een witte rechthoek zoals omschreven onder g; op het wit in zwarte hoofdletters de aanduiding van de betrokken territoriaal commandant (volgens de vastgestelde afkorting).

Door ieder der onder a. t/m h. bedoelde autoriteiten kan te velde, hetzij bij zijn commandopost hetzij ter plaatse waar hij zich in zijn hoedanigheid van hoogste militaire gezagsdrager bevindt, een commandovlag worden gevoerd, overeenkomstig de voor hem vastgestelde

onderscheidingsvlag doch met dien verstande dat de lengte en de breedte der vlag beide 60 cm bedragen; de sub c. omschreven ruit en de sub g. omschreven rechthoek worden alsdan vervangen door een dienovereenkomstig geplaatst vierkant.

ad 2. De dienstauto's, bestemd voor het gebruik van opperofficieren, zijn zowel aan de voor- als aan de achterzijde voorzien van een rood schild en die van vlag-officieren van een blauw schild. Dit schild kan ook gebezigd worden op een particuliere auto. Op bedoelde schilden zijn aangebracht voor opperofficieren (vlagofficieren) met de rang van generaal of luitenant-admiraal vier sterren, van luitenant-generaal of vice-admiraal drie sterren, van generaal-majoor of schout bij nacht twee sterren en van brigade-generaal, commodore of commandeur één ster.

Brevet van bekwaamheid voor de Generale Staf (Staffbrevet) voor officieren, die de studiën aan de Hogere Krijgsschool en de daarbij aansluitende detachering hebben gevolgd.

1. De officieren, die de krijgskundige studiën aan de Hogere krijgsschool met gunstig resultaat hebben gevolgd, ontvangen van de Directeur van de Hogere krijgsschool een *getuigenschrift*.

2. De officieren van wie, gelet op het resultaat van hun studie en de omtrent hen uitgebrachte detacheringsrapporten, kan worden verwacht, dat zij de bekwaamheid zullen verwerven voor het bekleden van een functie bij de Generale Staf, worden door de Chef van de Generale Staf gedurende één jaar gedetacheerd bij het Hoofdkwartier van de Generale Staf dan wel bij door deze autoriteit aan te wijzen staven en bureaux.

3. De officieren, die tijdens de in pt 2 bedoelde detachering, naar het oordeel van de Chef van de Generale Staf hebben bewezen de bekwaamheid te bezitten voor het bekleden van een functie bij de Generale Staf, ontvangen van de Chef van de Generale Staf een brevet.

De

.....

Directeur van de Hogere krijgsschool verklaart, dat de

.....

de studiën aan de Hogere krijgsschool

met voldoende, ruim voldoende, goed, zeer goed, uitmuntend ¹⁾ resultaat heeft gevolgd.

's-Gravenhage,
De

¹⁾ Doorslaan hetgeen niet van toepassing is

De

Chef van de Generale Staf, verklaart dat

de bekwaamheid bezit tot het bekleden van een functie bij de Generale Staf en verleent hem mitsdien het recht tot het dragen van het onderscheidingsteken voor Generale Staf bekwaamheid.

s-Gravenhage,
De

Brevet Hogere Intendance Bekwaamheid voor officieren, die de studiën voor de hogere intendance vorming en de daarbij aansluitende detachering hebben gevolgd.

1. De officieren, die de studiën voor de hogere intendancevorming met gunstig resultaat hebben gevolgd, ontvangen van de Directeur van de cursus een *getuigschrift*.

2. De officieren van wie, gelet op het resultaat van hun studie, kan worden verwacht, dat zij de bekwaamheid zullen verwerven voor plaatsing bij het Dienstvak van de Intendance-Staf, worden door de Chef van de Generale Staf gedurende één jaar gedetacheerd bij door hem aan te wijzen staven of bureaux dan wel, in overleg met de Directeur Materieel Landmacht, bij onder bevel van laatstgenoemde autoriteit gestelde staven of bureaux.

3. De officieren, die tijdens de in pt 2 bedoelde detachering, naar het oordeel van de Chef van de Generale Staf, voor zover nodig na ingewonnen advies van de Directeur Materieel Landmacht, hebben bewezen de geschiktheid te bezitten voor het bekleden van een functie waarvoor het Brevet Hogere Intendance Bekwaamheid is vereist, ontvangen van de Chef van de Generale Staf een *brevet*.

De

Directeur van de Cursus hogere inten-

dance vorming, verklaart dat de

.....
de studiën voor de hogere intendance vorming met voldoende, ruim voldoende, goed, zeer goed, uitmuntend ¹⁾ resultaat heeft gevolgd.

Amsterdam,
De

¹⁾ Doorhalen hetgeen niet van toepassing is

De

Chef van de Generale Staf verklaart dat

de bekwaamheid bezit tot het bekleden van een functie waarvoor het Brevet Hogere Intendance Bekwaamheid is vereist en verleent hem mitsdien het recht tot het dragen van het daaraan verbonden onderscheidingsteken.

s-Gravenhage,
De

Vaststelling traditie en vaandel van de Koninklijke Landmacht in Suriname

Bij Koninklijk besluit van 15 April 1955, nr 54, is bepaald:

1. De traditie van de voormalige troepenmacht in Suriname gaat over op en wordt voortgezet door de Koninklijke Landmacht in Suriname.

2. De Koninklijke Landmacht in Suriname zal het, door de voormalige troepenmacht in Suriname gevoerde vaandel, bedoeld in het Koninklijk besluit van 11 Juli 1922, nr 52, voeren.

Aan dit vaandel worden dezelfde eerbewijzen gegeven als aan de overige aandelen van de Koninklijke Landmacht.

Naamgeving legerplaats

Voor het nieuwe kazernement, hetwelk zal worden gebouwd in de omgeving van Weert (N.Br.), is de volgende naam vastgesteld:

„Legerplaats Budel”.

In gevolge het gestelde in artikel 28 van het Reglement op de Militaire Willems-Orde heeft de Minister van Oorlog de volgende Dagorder ter kennis doen brengen.

DAGORDER

Het heeft Hare Majesteit de Koningin behaagd bij Hoogstderzelver besluit van 14 Mei 1955, nr 20, te bepalen, dat in de Registers van de Kanselarij der Nederlandse Orden zal worden ingeschreven als Ridder der 4e klasse der Militaire Willems-Orde:

de Kapitein

Tivadar Emile SPIER,
legernummer 16.11.17.006,
van het Wapen der infanterie;
wegens:

„Het zich in de strijd onderscheiden hebben door uitstekende daden van moed, beleid en trouw als commandant van de afdeling „Speciale Troepen Groep Spier”, welke voor een militair politieke taak was toegevoegd aan het 6e Regiment Veldartillerie van de 7 December Divisie, in het tijdvak van Augustus 1947 tot medio 1949 in West-Java.

Deze door hem uit inheemse vrijwilligers samengestelde en naar hem genoemde, van één peloton allengs tot een sterkte van ongeveer 250 man uitgegroeide afdeling wist de toenmalige Eersteluitenant Spier op een zodanige moedige, beleidvolle en succesrijke wijze aan te voeren en tot een strijdvaardige eenheid te vormen, dat aan hem in het toenmalige territoriaal gebied van de 7 December Divisie (West-Java) de uitvoering van talrijke zuiverings-acties werd toevertrouwd.

In de gedurende meer dan 2 jaar door hem met grote onverschrokkenheid en initiatief rusteloos voortgezette zuiveringsacties wist hij in het SOEBANGSE en daarbuiten, het bendewezen met aanzienlijke verliezen aan doden en wapens te bedwingen, waartegenover geringe verliezen aan eigen zijde stonden.

In het bijzonder onderscheidde hij zich: door de bestorming onder zwaar vijandelijk vuur, aan het Hoofd zijner afdeling, op 24 Augustus 1948 van de GOENOENG POGOR nabij KAMPOENG TJISALAK, op de top waarvan zich het versterkte hoofdkwartier van de bendeleider Pa Sawad bevond;

door op 27 Januari 1949 bij KAWOEGANTEN BAROE een terroristenbende, de NAGA MERAH, uiteen te slaan, waarbij de leider, Majoor *Rachman*, het leven liet;

door in Februari 1949 bij RANTJAMATJAN een met enige honderden man ondernomen infiltratie van de SILIWANGI-Divisie met achterlating van vele doden en wapens beslissend te verijdelen”.

Mededelingen van de CHEF VAN DE GENERALE STAF

VERSCHEENEN VOORSCHRIFTEN

VS 11-1 *Telex (verreschrijver)-procedure*, 2e gewijzigde druk. (Ontleend aan ACP-126) (1e druk onder nr 1601 is vervallen).

1111 1e opgave van wijz. op VS nr 1111: Classificatievoorschr. 1949, 2e druk.

1170 1e Opgave van wijzigingen op voorschrift 1170: *Kazerneringsreglement voor Koninklijke Land- en Luchtmacht*.

1411 *Algemeen schietvoorschrift voor de Infanterie* (De voorschriften nrs 1502 en 1511 zijn hiermede vervallen).

Dit voorschrift behandelt op eenvoudige wijze ballistische onderwerpen, vuuruitwerking, de principes van het richten, opmeten van hoeken in het terrein, opsporen en aanduiden van doelen, bepalen van afstanden, vuurleiding en -regeling, vuurwijzen en -soorten, waarnemen van het vuur, vuren bij duisternis en slecht zicht, en taak van de hulpinstructeur.

Het voorschrift moet worden beschouwd als het basisvoorschrift voor het schieten met alle infanteriewapens. In de ver-

schillende specialistische voorschriften zal zo nodig uitbreiding worden gegeven aan de in het ASV behandelde stof.

De voorschriften nrs 1502 „Toepassing van vuurkracht” en 1511: „Wapenopleiding” zijn door het verschijnen van het nieuwe ASV vervallen.

1470 Voorlopige Richtlijnen nr 1470: *Het Vuurwapenbestrijdingspeloton van het Regiment Infanterie*.

Dit stencil behandelt het werken met de technische apparatuur, waarmede het vuurwapenbestrijdingspeloton is uitgerust, alsmede het tactisch gebruik van dit peloton.

Het stencil is uitsluitend bestemd voor personeel dat een functie bij een vuurwapenbestrijdingspeloton heeft, of dat een opleiding daarvoor ontvangt. Indien anderen menen, het stencil ook nodig te hebben, kan een met redenen omklede aanvraag bij de Inspecteur der Infanterie worden ingediend (d.t.v. chefs).

1527-1 3e Opgave van wijz. op VS nr 1527-1: *Gevechtsopleiding van de enkele man deel 1 - Te onderwijzen stof* (1e en 2e druk).

Deze wijzigingsbladen behandelen het nieuwe standaard-formulier voor het rapporteren van artillerie- en mortierbeschietingen en luchtaanvallen.

1527-2 1e Opgave van wijz. op VS nr 1527-2: *Gevechtsopleiding van de enkele man, deel 2 - Opleiding.*

Voor boek aankondiging zie 1527-1.

1653 *Accumulatoren*, 3e druk. (1e druk met 1e opg. v. wijz. zijn hiermede vervallen).

2001-IV *Verzameling van Genie-technische gegevens, deel IV - Hindernissen.*

2001-VIII *Verzameling van Genie-technische gegevens, deel VIII-Materialen.*

2012 A Voorl. Richtlijnen: *Mechanische Uitrusting.*

2012 B Voorl. Richtlijnen: Tekeningen behorende bij de Voorl. Richtl. nr 2012 A: *Mechanische Uitrusting.*

2023 *Lichte Overgangsmiddelen.*

2281 *Schootstafels Houwitser van 105 mm, M2A1 en M4, 2e druk.*
Hiermede vervalt de 1e druk.

2282 3e Opgav. v. wijz. op VS nr 2282: *Schootstafels hw 155 mm l.*

2459B Voorlopige Richtlijnen nr 2459B: Tekeningen behorende bij Voorl. Richtlijnen nr 2459: Het Tankeskadron van het Bataljon Zwarte Tanks.

2459B 1e Opgave van wijzigingen en aanvullingen van het boekwerk *Regeling Belasting Militairen.*

2459B 2e Opgave van wijzigingen en aanvullingen op het boekwerk „*Overzicht van de eisen voor bevordering van technisch personeel en van schoen- en kleermakers.*”

2611-1 Boekwerk nr 2611: Verzamelde bepalingen t.b.v. het voeren van een zelfstandige en een ondergeschikte administratie, deel I, hoofdstuk 1 t/m 6.

3307 *Frontchirurgie, 2e druk.*
De 1e druk vervalt hiermede.

3312 Voorl. Richtlijnen: *Cursus tandarts-assistent.*

3401 1e Opgave van wijzigingen en aanvullingen op de Voorl. Richtl. nr 3401: *De Afdeling Lichte Luchtdoelartillerie Territoriaal.*

3501 Voorl. Richtlijnen: *Beknopt overzicht van het gevechtsleiding- en meldingssysteem (Control and Reporting System).*

— Rectificatie en wijz. opgave op het

De legerleiding stelt er prijs op vast te stellen, dat het adverteren in dit tijdschrift uiteraard het verkrijgen van voorkeur voor leveranties aan de Koninklijke landmacht of aan de Koninklijke luchtmacht niet kan inhouden.

Einde van de Officiële mededelingen van het Ministerie van Oorlog.

Reglement voor de Militaire Ambtenaren, uitgave 1953.

VB IV-1 Verantw. Bulletin nr VB IV-1, behorende bij VS nr 1326-IV: In bewaring geven van munitie.

VB IV-2 Verantw. Bulletin nr VB IV-2, behorende bij VS nr 1326-IV: *Toegestane verliespercentages voor munitierestanten.*

VB/Alg/V-2 Verantw. Bulletin nr VB/Alg/V-2, behorende bij VS nr 1326-V: *De verantwoording van klasse II en IV goederen bij mob. eenheden.*

VB/Alg/V-5 Verantw. Bulletin nr VB/Alg/V-5, behorende bij VS nr 1326-V: De behandeling van SVR'n bij/na opheffing van hbo onderdelen.

VB/10/V-3 Verantwoordingsbulletin bij voorschrift nr 1326-V: *Onderscheidings-teken voor Scherpschutter.*

IK 103 *Smeerkaart Aggregaat PU-107/U.* Smeerkaart voor het aggregaat PU-107/U van de Radar-installatie AN/TPS-1D.

IK 108 *Smeerkaart Laadaggregaat PE-210 en -B en -C.*

IK 109 *Smeerkaart Omvormer BD-77.* Onderdeel van de radio-installatie SCR-193.

IK 110 *Smeerkaart Aggregaat PE-77.* Bediening en onderhoud van het meetinstrument voor lijnwerk I-51.

IK 179 Graafmachine Unit, model 1014 CE, met Chrysler benzinemotor, model IND-14A, gemonteerd op truck Available, model 1014CE; uitgerust met benzinemotor International Harvester, model Super Red-Diamond, type RD 406.

IK 309 *Smeerkaart Graafmachine 380 L, 10 ton, Wayne, op vrachtauto merk Hendrickson.*

CURSUSSEN.

A. Alg. Nr 2. Cursussen van de Inspecteur der Opleidingen. *Organisatie van de Infanterie Divisie en Intergeallieerde tekens.*

A. Alg. Nr 7. *EHAf.*

A. Alg. Nr 22. *Veldversterkingen en Hindernissen.*

A. Alg. Nr 51 *Luchtsteun.*

E. Lua 40-13. *Staffuncties*, les 1 t/m IV. Cursussen van de C.-Luchtdoelartillerie.

E. LuA 40-23. *Luchtverdediging*, 2e druk (1e druk is vervallen).

Personeelsbeleid

Een dagblad — hetzelfde blad, waarop ik doelde in mijn mededeling, opgenomen in De Militaire Spectator van Juli — bevatte een artikel, waarin o.m. de volgende opmerkingen voorkomen met betrekking tot mijn bevoegdheden op personeelsgebied.

1. „Het ministerie (van Oorlog) trekt steeds meer werk naar zich toe; de bevoegdheden van de chefs van staven worden steeds meer ingeperkt.”

2. „De Chef van de Generale Staf heeft weinig over zijn militaire personeel te vertellen met uitzondering dan van militaire orders.”

3. „Stelt men hiernaast dat de Chef van de Generale Staf nu door deze reorganisatie¹⁾ het grootste deel van zijn invloed op het personeelsbeleid kwijt is geraakt, dan kan men toch waarlijk niet anders concluderen dan dat van een zeer ongewenste machtsconcentratie sprake is.”

Aangezien deze opmerkingen in strijd met de waarheid zijn, hetwelk wellicht aan niet geheel met het onderwerp bekende officieren zou kunnen ontgaan en de opmerkingen de strekking hebben het vertrouwen van het leger te ondermijnen, acht ik het nuttig het volgende te verklaren.

ad. 1. Mijn bevoegdheden op personeelsgebied zijn vastgelegd in de in 1951 door mij ontworpen en vervolgens door de Minister van Oorlog goedgekeurde en vastgestelde „Vredesinstructie voor de Chef van de Generale Staf”.

Deze bevoegdheden zijn sedert dien *niet* gewijzigd en derhalve *niet* „steeds meer ingeperkt”.

ad. 2. De in mijn vredesinstructie vastgelegde bevoegdheden op personeelsgebied geven mij *alle* zeggenschap over het onder mijn bevelen gestelde militair personeel, dat ik voor de uitoefening van mijn taak behoef. Dit betreft met name bevorderingen, plaatsingen en overplaatsingen.

ad. 3. Een reorganisatie van het Directoraat Personeel heeft uiteraard generlei invloed op mijn bevoegdheden.

DE CHEF VAN DE GENERALE STAF.

¹⁾ Bedoeld is de reorganisatie van het Directoraat Personeel, waarbij onder de Hoofddirecteur Personeel drie hoofdafdelingen zijn gevormd n.l. Personeel Landmacht, Personeel Luchtmacht en Dienstplicht.

De stem der Wapenscholen

Gaskamer en Gaskameroefeningen

door G. A. A. KLOEG, Lt.-Kol, Comm. ABC-school.

Een soldaat zal eerst waardering krijgen voor zijn gasmasker, wanneer hij weet, dat dit beschermingsmiddel hem in tijden van gevaar niet in de steek laat. Bij zijn opleiding moet hij dan ook vaak met de gevaren geconfronteerd worden, die hem tot het gebruik van het gasmasker nopen. Het is niet mogelijk daarvoor radiologische- of bacteriologische strijdmiddelen te gebruiken, enerzijds omdat de middelen ingeademd kunnen worden zonder dat zij hun aanwezigheid door bepaalde prikkels verraden, anderzijds omdat deze middelen ook ernstig letsel zouden kunnen veroorzaken. De te bezigen stoffen moeten ongevaarlijk zijn; toch moeten zij de soldaat, die geen gasmasker draagt, onaangenaam aandoen, doordat zij bijv. ogen of keel prikkelen zodat het „slachtoffer” gaat huilen of hoesten.

Een stof, die zich voor dit doel bijzonder goed leent is chlooracethenon, een traangas, dat zich bevindt in de traangaszunder en de traangashandgranaat. De traangaszunder heeft een beperkte capaciteit en is daarom uitsluitend geschikt om in een besloten ruimte van bepaalde afmetingen een zodanige concentratie traangas op te wekken, dat de ogen van een ieder, die zich in een dergelijke ruimte bevindt, onherroepelijk gaan tranen. De traangashandgranaat heeft een veel grotere capaciteit en kan in het open veld worden gebruikt. Daarbij zullen in het algemeen personen zonder masker over een oppervlakte van enkele honderden vierkante meters last van tranenvloed ondervinden.

Het gebruik van traangaszunders in het open veld is onder alle omstandigheden te veroordelen. Het is verspilling van materieel en bovendien is het onmogelijk het beoogde doel ermede te bereiken. Daarentegen mag een traangashandgranaat nimmer in een besloten kleine ruimte gebruikt worden, omdat de verkregen traangasconcentratie onnodig hoog wordt en wellicht oorzaak kan zijn van lichamelijk letsel. De traangashandgranaten mag men in het terrein eerst gaan gebruiken, wanneer de soldaat zich op de juiste wijze heeft leren beschermen, m.a.w. wanneer hij geleerd heeft, hoe hij goed en snel zijn gasmasker moet opzetten. *Dit goed en snel opzetten zal men ontelbare malen moeten beoefenen* en wel onder alle voorkomende omstandigheden tijdens de gehele opleiding.

Zonder hierop nader in te gaan willen wij alleen op de onjuistheid wijzen om voor deze oefeningen op het oefenprogramma bepaalde uren uit te trekken, behalve dan 1 uur in de basisopleiding, waarbij de man leert wat een gasmasker is, hoe hij het moet opzetten en hoe hij het na het afzetten moet behandelen en opbergen. In dit speciaal uitgetrokken uur leert hij uitsluitend de elementaire handelingen, waarop men verder gedurende de opleiding voortbouwt.

Reeds onmiddellijk nadat de elementaire handelingen zijn aangeleerd, brengt men de man in de gaskamer, waarin men vóór het binnentreden met behulp van de traangaszunder de vereiste concentratie

van het traangas heeft verwekt. Pt 34 van voorschrift 1175 „Beschrijving en gebruik van het gasmasker” geeft aan hoeveel traangaszunders men voor een ruimte van bekende inhoud nodig heeft.

Deze eerste gaskameroefening dient om na te gaan of het gasmasker gasdicht op het gelaat sluit en tevens om te onderzoeken of bepaalde onderdelen eventueel lekken (uitlaatventiel, oogglazen, vullingbus). Indien geen lekken bestaan, bemerkt de man bij deze eerste gaskameroefening niets van het aanwezige traangas, omdat hij met opgezet gasmasker in de gaskamer moet binnenkomen en na een verblijf van 5 à 10 minuten naar buiten gaat zonder zijn gasmasker te hebben afgezet.

Het verdient in het algemeen aanbeveling de tweede gaskameroefening onmiddellijk op de eerste te laten volgen. Bij deze oefening zet de man wederom buiten de gaskamer zijn gasmasker op en laat de instructeur hem na een kort verblijf in de gaskamer zijn masker afzetten. Na enkele ogenblikken bemerkt hij aan een prikkeling van zijn ogen, dat er inderdaad traangas aanwezig is. Hij beseft, dat zijn gasmasker hem tegen deze onaangename gewaarwording heeft beschermd en zulk een ontdekking geeft hem automatisch vertrouwen in zijn beschermingsmiddel.

Op blz. 25 en 26 van voorschrift 1175 is uitvoerig beschreven op welke wijze de instructeur deze beide gaskameroefeningen moet leiden. In pt 3 onder b op blz. 25 is rekening gehouden met de mogelijkheid, dat iemand bij de eerste gaskameroefening „onwel” wordt. Dit kan het gevolg zijn van een lekkend gasmasker en heeft alleen tot gevolg dat de ogen van de man gaan tranen. In een enkel geval komt het voor, dat de man, die voor de eerste maal in de gaskamer komt, zich zo zenuwachtig maakt, dat hij vergeet te ademen, hetgeen tot gevolg kan hebben, dat hij de gaskamer door vermeende benauwdheid tracht te ontvluchten. De buiten de gaskamer aanwezige hulpinstructeur dient een dergelijke patiënt gerust te stellen en hem na op zijn fout gewezen te hebben wederom in de gaskamer terug te brengen, desnoods met een volgende ploeg.

Zoals reeds opgemerkt, moet het gasmasker vele malen opgezet worden om de nodige vaardigheid te verkrijgen en is het gewenst dit opzetten nadien in de gaskamer te controleren. Deze meermalige controles zijn derhalve te beschouwen als herhalingen van 1e en 2e gaskameroefening.

De grote giftigheid van de moderne strijdgassen maakt het nodig, dat de gasmaskers snel worden opgezet. Het is eigenlijk overbodig te zeggen, dat dit snelle opzetten nimmer mag gaan ten koste van het goed opzetten.

Op dit snelle, maar desalniettemin goed opzetten van het gasmasker vestigen wij speciaal de aandacht, omdat in de praktijk het gevaar bestaat dat de soldaat zijn aandacht uitsluitend gaat concentreren op de verhoging van de snelheid. Hij let dan in het bijzonder op het snel openen van de draagzak, het aanvatten van de banden, het zo snel mogelijk brengen van zijn gezicht in het gelaatstuk en het over het hoofd trekken van de banden.

Het inschakelen van het wedstrijdelement is daarbij aan te bevelen, doch de instructeur, die dit alles met een stopwatch controleert, dient zich te realiseren dat het snel en goed uitvoeren van bovengenoemde

handelingen steeds gevolgd moet worden door *snel en krachtig uitademen* om de nog binnen het gelaatstuk aanwezige onzuivere lucht zoveel mogelijk te verwijderen (to clear the mask). Vooral bij zenuwgas is deze „reiniging” van het gelaatstuk van het aller grootste belang.

Het best herinnert men de soldaat aan dit uitademen door bij de drill te eisen dat de man nadat hij zijn gasmasker heeft opgezet het gelaatstuk met beide handen tegen het gelaat drukt en daarbij tegelijkertijd leert uitademen.

Het snelle opzetten van het gasmasker kan men — en moet men — ook in de gaskamer beoefenen, waarbij men tevens controleert, of de „droge” oefeningen effect hebben gesorteerd.

Tenslotte moet men in de gaskamer controleren of „de wenken voor het geval, dat het gasmasker tijdens een gasaanval onklaar raakt” (zie Hoofdstuk VI van het hierboven aangehaalde voorschrift) op de juiste wijze worden uitgevoerd. Om zeker te zijn, dat deze belangrijke handelingen goed en snel worden uitgevoerd, zullen zij verschillende malen in de gaskamer moeten worden herhaald.

Al met al zal de soldaat tijdens zijn opleiding dikwijls de onaangename gevolgen van strijdgas kunnen ondervinden, zowel in de gaskamer, waar men traangaszunders gebruikt, als buiten, waar hij door de toepassing van traangashandgranaten zijn gasmasker snel en goed leert op te zetten.

Uit het bovenstaande volgt, dat gedurende de gehele oefentijd de gaskamer regelmatig moet worden gebruikt. Dit geldt zeker niet alleen voor de basisopleiding en voortgezette opleiding, doch ook voor de opleiding bij de parate troepen en eveneens voor de opleidingsinstituten, K.M.A., O.O.S., S.R.O.'s en kaderscholen. Dat ook tijdens herhalingsoefeningen de gaskamer gebruikt moet worden is vanzelfsprekend (zie pt 36 van het voorschrift).

Zou er dan geen gebrek aan gaskamers zijn??... Zeker niet!!

Pt 33 van meergenoemd voorschrift geeft duidelijk aan, dat elk vertrek, waarvan wanden, vloer en zoldering, benevens ramen en deuren zoveel mogelijk gasdicht zijn afgesloten, als gaskamer dienst kan doen. Bij voorkeur kiest men een vertrek, dat ruimte biedt aan een redelijk aantal personen, verlicht is, zo mogelijk voorzien is van een sluis, om verlies van traangas te voorkomen bij telkenmale openen en sluiten van de deur en dat zo mogelijk op enkele 10-tallen meters verwijderd is van *particuliere* woningen. Deze „schoonheidseisen” zijn echter niet bindend.

Wanneer men de opmerking maakt, dat in een kazernement geen vertrek leeg staat en men *dus* geen gaskamer kan inrichten, dan tenen wij protest aan tegen het woord „dus”. Immers wat men nodig heeft is feitelijk niet meer dan een vertrek, waar een aantal mensen zich enigszins ruim kan bewegen. Als voorbeeld noemen wij een fietsenbergplaats, waaruit men gedurende korte tijd de fietsen verwijdert, een brandspuithuisje, waar men de slangenwagen tijdelijk uitrijdt, een leslokaal, waar men een aantal tafels tijdelijk twee aan twee opstapelt of de banken in elkaar schuift, ja zelfs, zoals de practijk heeft geleerd, een slaapzaal.

In deze slaapzaal werd gedurende vier uur een gasconcentratie op peil gehouden o.a. met het doel om de met opgezet gasmasker slapende soldaten te doen ondervinden dat het gasmasker hen niet hinderde tij-

dens de slaap. Na afloop van een dergelijke oefening, die op verschillende dagen met volledig succes werd herhaald, werd de slaapzaal gelucht en bleek dat het gebruikte gas in uiterst korte tijd geheel was verdwenen.

Uit deze proefneming moge blijken, dat ook voor een normale gaskameroefening zelfs een slaapzaal zeer goed bruikbaar is.

Waar een wil is, is een weg en men behoeft in geen enkel kazernement over te gaan tot de improvisaties, waartoe een drietonner, een schuilplaats of een overdekt stuk loopgraaf zijn te rekenen. Deze geïmproviseerde middelen kunnen met vrucht gebruikt worden op een oefenterrein buiten het kazernement. Ook een tent kan men hiervoor bezigen en een handig instructeur ziet misschien wel kans een schuur te vinden met niet al te veel kieren waar hij met medeweten van de eigenaar de contrôle op de nog juiste „zit” van het gasmasker, na een oefening waarbij gasmaskers werden gedragen, uitvoert.

In een aantal garnizoenen zijn de „luxe” gaskamers, vóór W.O. II gebouwd, nog beschikbaar. Dit is een welkome bate, doch het ontbreken van deze gebouwtjes mag nimmer aanleiding zijn gaskameroefeningen niet te doen plaatsvinden. Het streven moet erop gericht zijn iedere compagnies- of evereenkomstige commandant de gelegenheid te geven zijn onderdeel op een gemakkelijke wijze in een gaskamer te doen oefenen. Een en ander is te verwezenlijken, wanneer enkele vertrekken per kazernement, zo nodig door tijdelijke ontruiming, voor dit doel worden aangewezen.

Tot slot zij nog verwezen naar de noot onder aan blz. 23 van voorschrift 1175, waarin *een aantal surrogaten zijn opgesomd, die men in een gaskamer kan gebruiken, wanneer de officiële traangaszunders niet beschikbaar of reeds verbruikt zijn.*

Samenvatting

Gaskameroefeningen moeten gedurende alle perioden van de opleiding veelvuldig gehouden worden om de gasdichte afsluiting van het gasmasker regelmatig te controleren, de soldaat te gewennen zijn beschermingsmiddel snel en goed op te zetten in een omgeving waar strijdgas aanwezig is en hem te leren op de juiste wijze te reageren, wanneer zijn masker tijdens een gasaanval onklaar raakt.

Gaskamers moeten in voldoende mate beschikbaar zijn of wel worden geïmproviseerd, hetzij in elk kazernement, hetzij op een oefenterrein.

Traangaszunders of surrogaten moet men alleen gebruiken in de gaskamer; traangashandgranaten zijn uitsluitend bedoeld voor het gebruik in het terrein.

Het is niet het aantal doden, dat een veldslag doet verliezen, maar wel de angst van degenen die overblijven.

Frederik de Grote.

Samenwerking in het kader der methode van instructie

door M. A. PANHUYZEN, Kapitein der Infanterie,
Hoofd Afd. Methode van Instructie der Inf. School.

1. De grondwaarde voor een goede samenwerking

Samenwerking is de bindende kracht tussen mensen of groepen van mensen in hun streven om gezamenlijk iets te bereiken. Zij is gericht op een bepaald doel en te beschouwen als een samenbundeling van emotionele en verstandelijke elementen in het kader van een gemeenschappelijke taakvervulling.

Wat is „taak” eigenlijk? Volgens Koenen's Handwoordenboek: een werk dat iemand is opgelegd. Moeten wij, als militair, de taak waarvoor wij ons gesteld zien, beschouwen als aan ons te zijn opgelegd? Zeker. Voor de beroepsmilitair geldt dit in eerste instantie. Aanvaarding van plichten is het moeilijkst voor hen, die zich niet vrijwillig hebben opgegeven, doch die worden opgeroepen vanwege de militaire dienstplicht. Zij voelen zich buitenstaander en hebben de neiging om alles wat vreemd is te weren.

Het optreden van de betrokken instructeurs en commandanten ten opzichte van deze categorie behoort zich te kenmerken door enthousiasme, geduld en vastgerichtheid. De dienstplichtigen te leren inzien, dat hun aanwezigheid en medewerking noodzakelijk is voor de paraatheid van land en volk, voor de weerbaarheid van de gehele maatschappij, doet een geest van good-will ontstaan, gebaseerd op sociale en morele grondslagen. Elke (opgelegde) taak wordt dan aanvaard uit innerlijke overtuiging, met een diep geworteld besef, dat de aan die taak verbonden plichten *moeten* worden nagekomen. Een noodzakelijkheid dus, die in wezen niets anders is dan een moreel moeten. Tegenover het egoïstische: ik bepaal wat mijn taak is, staat het sociale: ik bepaal wat de taak is, die aan mij wordt opgelegd.

Zelfstandigheid in denken en handelen, alsmede verantwoordelijkheid voor eigen persoon gaan niet verloren; integendeel, de mens hervindt zichzelf, doordat hij uit eigen inzicht zich onderwerpt aan datgene, wat hij acht zijn plicht te zijn¹⁾.

De taak waartoe een mens geroepen is, moet dus zo spoedig mogelijk worden een taak, waartoe hij zich geroepen *voelt*. Dan eerst kan men van zelfovergave spreken; van een vrije ontplooiing van de in hem aanwezige kwaliteiten. Pfenningsdorf formuleert in zijn boek „Persönlichkeit” dit als volgt: „Immer ist die Hingabe an die Sache die erste Bedingung eines erhöhten individuellen Lebens”.

Wanneer de instructeur en zijn klas, de commandant en zijn troep, de bureauchef en zijn personeel, zich elk tot hun taak geroepen voelen, wordt het werk verricht in een sfeer van bereidheid, waarin men niet slechts tracht elkaar te kennen en te begrijpen, maar ook te aanvaarden, teneinde een succesvol samengaan te verzekeren. Het uit vrije wil

¹⁾ Jung noemt dit „Treue zum eigenen Gesetz”; zie zijn werk: Wirklichkeit der Seele, 2e druk, Zurich 1947, blz. 190.

aanvaarden van zijn taak en de daaruit voortvloeiende consequenties is dus een voorwaarde van eerste orde voor een goede samenwerking bij het leveren van leer- en werkprestaties.

2. Aanvaarding als de basis van een goede sociale structuur.

Elke groep is een conglomeraat van menselijke verhoudingen, bepaald door de soort en de intensiteit van onderling bestaande sentimenten. Groepsproblemen kunnen nooit geheel tot oplossing worden gebracht, indien men haar niet beschouwd uit de gezichtshoek der sociale structuur. Deze structuur zit vol maatschappelijke gewoonten, die de instelling der groepsleden en hun gevoelens bepalen. Samenwerking in de groep kenmerkt zich door een eendracht, door een sociale structuur waarin stabiliteit en gevoelens van zekerheid domineren. De animo tot samenwerking wordt geschaad, wanneer men bv. bedreigd wordt met ontslag of overplaatsing, wanneer het commando veelvuldig wisselt, de verhouding tussen de groep en haar leider dubieus is of wanneer de leden onderling niet weten, wat zij aan elkaar hebben.

Het uit vrije wil aanvaarden van plichten en verplichtingen, ons door de gemeenschap opgelegd, omvat:

- a. de aanvaarding van het werk,
- b. de aanvaarding van de instructeur(s), de commandant(en), de chef(s), kortom de leider(s) van de groep en
- c. de aanvaarding van de klasse- en werkgemeenschap, waartoe men behoort.

Zij bepalen de aard en de kwaliteit van de sociale structuur.

ad a. Voor een *spontane aanvaarding van het werk*, is het nodig dat men zich identificeert met zijn werk, er geheel in opgaat, zijn levensideaal er in ziet; op z'n minst: er ambitie voor heeft. Om dit te bereiken dienen instructeurs en alle andere leidinggevende functionarissen te beseffen, dat de man zo spoedig mogelijk in het instructie- (c.q. werk-) proces moet worden opgenomen.

Reeds bij zijn entree in de organisatie moet hij dit ervaren. Daarom moet ernstig aandacht worden besteed aan de juiste wijze van introduceren van nieuwelingen. De nieuwe militair moet voelen, dat hij welkom is, dat hem een plaats in het Leger is toebedeeld en dat ook zijn bijdrage belangrijk is om dit apparaat op effectieve wijze te doen functioneren. Verder moet bij instructeurs en commandanten een doorlopend streven en enthousiasme bestaan om iedere militair zo geschikt mogelijk te maken voor zijn taak. De opleiding moet worden geschilderd tegen een achtergrond van systematiek en doelmatigheid. Hierdoor wordt vertrouwen gewekt, niet slechts in de leiding, maar ook in eigen persoon: om een werk goed en vlot te kunnen presteren is zelfvertrouwen nodig.

Als de mens voor iets geheel nieuws staat, kan hij de moeilijkheden, welke hem wachten nog niet overzien. Als hij beseft, dat hij een gids krijgt, die niet alleen de gemakkelijkste en kortste weg weet, maar bovendien is uitgerust met het modernste materiaal, voelt hij zich gerust en heeft het volste vertrouwen het werk tot een goed einde te zullen brengen.

ad b. Het *aanvaarden van de leiding* hangt niet af van het soldij of salaris, van de vrijheden en voordelen, maar van de houding en het

optreden der leidinggevende functionarissen, van hun persoonlijkheid, kennis en karakter, welke moeten maken, dat men tegen hen opziet. Elke militair wil zijn instructeur of commandant zien als een ware leider die tevens steun en hulp verleent, wanneer zijn mensen in persoonlijke moeilijkheden verkeren.

ad c. Aanvaarding van de klasse- of werkgemeenschap heeft plaats als de man zich rekenschap geeft van de verhouding, waarin hij tot zijn klas of groep staat. Deze bewuste aanpassing behoort voor een ieder heel normaal te zijn. De mens leeft immers als individu nooit op zichzelf; hij wordt geboren in de gemeenschap (het gezin), groeit op en ontwikkelt zich in de gemeenschap (het gezin, de school, verenigingen) en vindt zijn bestemming in de gemeenschap (de maatschappij).

Aanvaarding van de klasse- of werkgemeenschap heeft eerst plaats als het gemeenschapsgevoel zodanig is ontwikkeld, dat men zich één voelt met het onderdeel waartoe men behoort. Dit vergt tijd. Bij de instructie, bij oefeningen en in de dagelijkse omgang leert men elkaar beter kennen. Dan blijkt, of de man door zijn klasgenoten wordt geaccepteerd; dit is veelal bepalend voor de kameraadschap en het gemeenschapsgevoel, dat door hem aan de dag is gelegd.

Aanvaarden wil dus zeggen: zich overgeven op grond van motieven en persoonlijke overtuiging. Ze houdt de moed in om levensomstandigheden te aanvaarden, als deze gunstig zijn, maar ook bij tegenslag. Wijngaarden zegt in verband hiermee: „... de psychologische praktijk bewijst altijd weer, dat de angst en vlucht voor pijnlijke ervaringen, voor kwetsing en leed, tot de belangrijkste factoren behoren, die de rijping van een mens belemmeren en leiden tot een stilstaan in de kinderlijke ontwikkelingsfase”.

Waar mensen gezamenlijk een werk moeten verrichten, en dus gemeenschappelijke krachtinspanning noodzakelijk is, zal de sociale structuur afhangen van de wijze, waarop en het enthousiasme, waarmee de man zijn taak, zijn commandant(en) en zijn collega's aanvaardt. Dit is bepalend voor zijn eigen sociale gedrag in de groep. Elke onevenwichtigheid of tekortkoming van dat gedrag veroorzaakt gevoelens van instabiliteit, welke zowel de verticale als de horizontale samenwerking ongunstig zullen beïnvloeden. (Wordt vervolgd)

Wanneer het woonhuis brandt, bekommert men zich niet om de stallen. Houdt Uw krachten derhalve bij elkaar.

Maurits van Saksen.

Het geheim der overwinning ligt niet in de vernietigingsmiddelen, maar in een macht, zo oud als de wereld, maar altijd jong, schrikwekkender en machtiger dan het kanon, de morele macht.

Maarschalk Lyautey.

Een pelotonsaanval

door H. E. GRAMBERG, *Eerste-Luitenant der Infanterie.*

Achter de frontlijn in Korea werden de onderdelen van de intergeallieerde strijdmacht voortdurend geoefend, voorzover tijd beschikbaar kwam. Ook het NDVN nam aan deze veelal voorgeschreven standaardoefeningen deel.

Een zeer leerzame oefening en demonstratie was de pelotonsaanval met behulp van compagniesondersteuningswapenen en scherpe munitie. Het doel daarvan was het kader en de manschappen der infanteriebataljons de beginselen van een tirailleurpeloton in de aanval te leren, te laten zien en te doen beoefenen. Ongelukken kwamen bij deze oefeningen zelden voor. Als voorbeeld volgt hier het verloop van deze demonstratie en oefening.

Algemene gegevens

Datum: 1952.

Plaats: Haridong (N. Korea).

Hoofdinstructeur: Maj. Gilmore, S 3 van het 1e bat. (Impel Red).

Kleding en uitrusting: werkkleding en gevechtsbepakking.

Hulpmiddelen: 3 zandbakken, een vergrote situatieschets, een springladingschets, 4 schoolborden, instructieplaten.

I. Oriëntatie en inleiding door de hoofdinstructeur

Wij veronderstellen dat U voldoende op de hoogte bent met de taak van de enkele man in de tirailleurgroep. Vandaag laten wij de verrichtingen van de groep zien, als onderdeel van een tirailleurpeloton, bij het uitvoeren van een aanval. Hierbij moet vooral gelet worden op de leiding, het vuren en bewegen, de consolidatie en de ondersteunende wapenen van de compagnie.

Doelbewust is deze demonstratie in twee delen gesplitst. Het eerste deel bestaat uit de bevelsuitgifte en uitleg aan de deelnemende manschappen door de pc van het demonstratiepeloton en de groepscommandanten der ondersteunende wapenen. In dit bevel verwerken zij tevens de bij hun verkenning verkregen belangrijkste gegevens. U hoort deze bevelen ook aan. Een U begeleidende hulpinstructeur zal daarna een en ander verduidelijken en vragen beantwoorden.

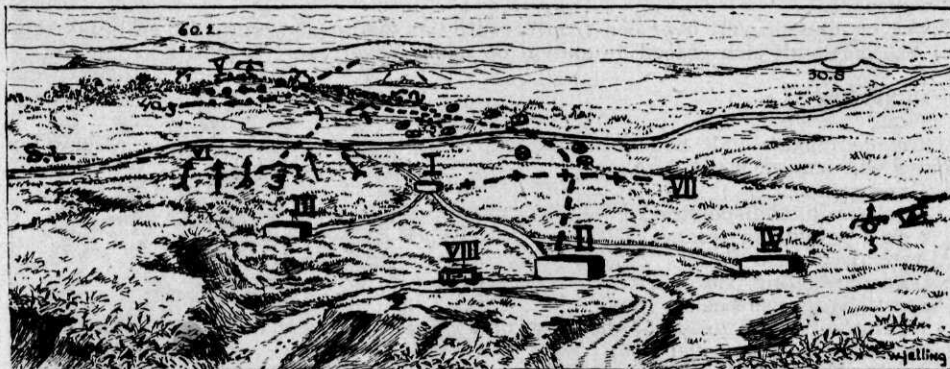
Het tweede deel is de uitvoering van de demonstratie. De demonstranten dragen gekleurde helmen: pc oranje helm, gren rood, brenschutter en helper wit, enz. Voordat U zich, onder leiding van de hulpinstructeurs, naar de 3 plaatsen van de bevelsuitgifte begeeft, wordt ter verduidelijking het compagniesbevel uitgegeven.

Bevel van c-acie (mondeling)

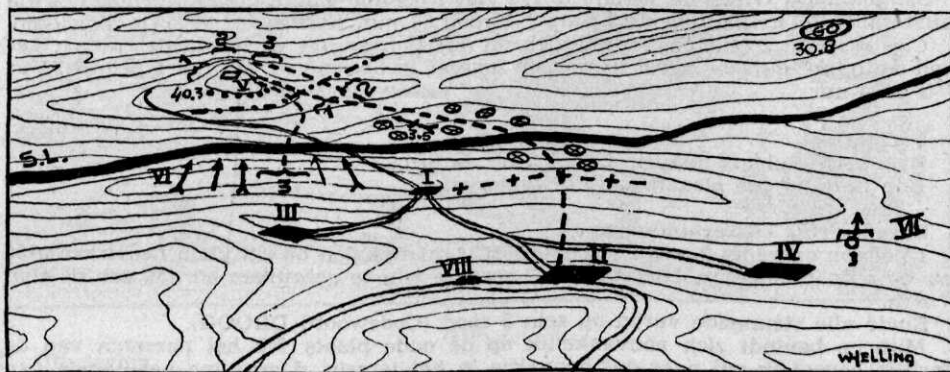
Terreinoriëntatie: Uw plaats op de vergrote situatieschets is HIER! (Op \pm 15 m afstand van de toeschouwers detoneerde een lading om dit punt aan te duiden).

1. Toestand

a. *Vijand* ter sterkte van één groep bevindt zich op een waarnemingspost op heuvel 40.3.

Afb. 1

Afb. 2

VERKLARING AFBEELDING 1 en 2

No. I.	Plaats voor de toeschouwers.
No. II.	„ der bevelsuitgifte Tir. (zie afb. 3).
No. III.	„ „ „ 57 mm T.L.V. Groep.
No. IV.	„ „ „ 60 mm Mor. (zie afb. 4).
No. V.	Vijandelijke opstelling.
No. VI.	Vurende groep een Tir.gr.
een L.M.ploeg (ost.gr.)
een groep 57 mm T.L.V.
No. VII.	Vuuropstelling 60 mm Mor.
No. VIII.	Cadi wagen.
- - - - -	Rode rook handgr. Stop-vuren!
	Wapens op veilig en daarna baj.-aanval.

Een versterkt vijandelijk peloton bevindt zich in goed ingegraven opstellingen op heuvel 30.8. (Op de situatieschets werd dit aangewezen en op de juiste plaatsen in het terrein werden ladingen ontstoken).

b. *Eigen troepen*

1. Ons bataljon zet de aanval in tot de „Van Heutszlijn” is bereikt en valt aan met twee cien vóór en één in reserve.
 2. Er zijn geen eigen troepen in het voorterrein.
 3. bcie rechtersvoorcompagnie.
 4. ccie bataljonsreserve.
 5. Een batterij 105 hw steunt de aanval van U-10 tot het sein ophouden met vuren.
 6. Ostcie steunt de aanval.
 7. 1e groep mr 81 mm in r/s van acie.
- Afwijkingen organiek verband. — — — geen.

2. **Opdracht.**

Onze compagnie valt over een frontbreedte van 300 m aan, veroverd en bezet heuvel 40.3 en houdt zich gereed de aanval op nader bevel voort te zetten.

3. **Uitvoering**

a. *Plan*

Onze compagnie valt hedenochtend met één peloton voor en twee in reserve op heuvel 40.3 aan en bezet deze.

b. *Groepering*

1. 1 peloton aanvalspeloton.
2. 2 en 3 peloton in reserve.
3. Aanvalsvak, zie oleaat.
4. Uitgangsstelling, zie oleaat.
5. Startlijn: gindse beek.
- c. 1 peloton met de groep 57 mm tlvn onder bevel valt aan met een rechts flankerende beweging op heuvel 40.3.
- d. 2 peloton compagniereserves.
- e. 3 peloton blijft tot nader order in het verzamelgebied.
- f. *Ost peloton.* 1 Groep mr 60 mm in r/s van 1 peloton vanuit opstellingen achter die heuvelrand; in stelling om 0900 uur. 2. Groep 57 mm tlvn vanaf 0800 ob 1 peloton.
- g. *Cies reserve:* 2 peloton begeeft zich op uur U naar ugs en houdt zich aldaar gereed om op mijn nader bevel te worden ingezet in het gebied van het 1 peloton. Uur U is 1000 uur.

4. **Verzorging**

- a. Bats verdeelplaats munitie in dal 3 bij de brug.
- b. Bhp in dal 3 (zie oleaat) nabij de waterval.

5. **Bevelvoering en verbindingen**

- a. 1 peloton ontvangt 3 extra toestellen RC 1, af te halen bij sgt vbdn heden om 0730 uur op mijn huidige cp. Hiervoor de 2 reserve tsln te gebruiken en dat van de tlvn 57 mm.
2. Einde alle steunende vuren op sein 3 rood (Codewoord DROOG).
- b. Mijn cp bevindt zich aanvankelijk op de oude plaats. Na het passeren van de startlijn begeef ik mij naar dat heuveltje in het terrein, daarna, na het nemen van heuvel 40.3, naar het aanvalsdoel.

Zijn er nog vragen?

Tijd

II. Na het aanhoren van het cies bevel begaven de toeschouwers zich onder leiding van hulpinstructeurs naar de plaatsen voor de bevelsuitgifte van de pc van het 1 peloton en de groepscommandanten van het ost-peloton. (Zie schets I, II, III, IV).

Pelotonsbevel (mondeling)

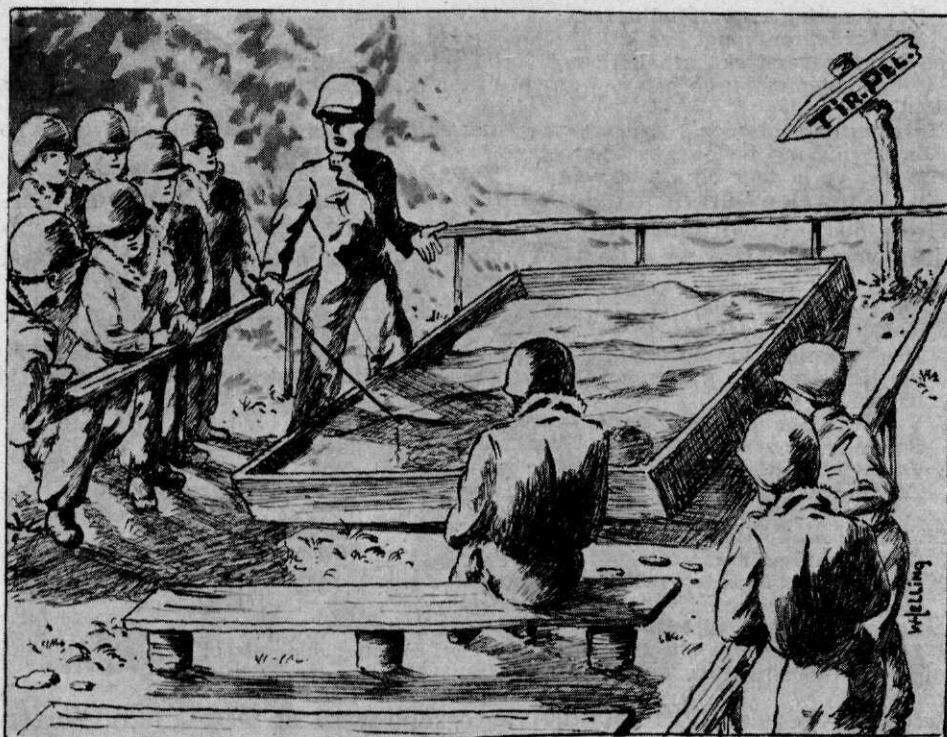
Toestand

- a. *Vijand:* op heuvel 40.3 bevindt zich een vijandelijke waarnemingspost ter sterkte van een groep. Op heuvel 30. zit een versterkt peloton.
- b. *Eigen troepen*
 1. Onze compagnie valt met het 1 peloton aan op heuvel 40.3. De beide andere pels blijven in reserve.
 2. Rechts van onze compagnie valt de bcie aan.
 3. Artillerie en ostcie steunen de aanval tot het sein ophouden met vuren.
 4. De groep mrn 60 mm zal in r/s van het 1 peloton zijn en in stelling staan vanaf 0900 uur.
- c. *Afwijkingen organiek verband:*

De groep tlvn 57 mm komt om 0800 onder ons bevel.

2. **Opdracht**

Ons peloton veroverd en bezet heuvel 40.3 en houdt zich gereed op nader bevel de aanval voort te zetten.

Afb. 3

3. Uitvoering

a. *Plan.* Wij vallen aan met een rechts flankerende beweging met twee groepen en de raketwerperploeg, gesteund door het vuur van de rest van het peloton, die daartoe wordt versterkt met de groep tlvn 57 mm en de bren op affuit van de ostgroep, teneinde de vijand op heuvel 40.3 te vernietigen.

b. Groepering

1 groep rechts, 2 groep links, raketwerperploeg versterkt deze groepen.

Rest peloton vuurbasis.

Startlijn: de beek.

ugs achter die heuvelrand.

c. 1 groep rechtergroep, tevens groep van richting, krijgt raketwerperploeg onder bevel en rukt op via die terreinplui tot dat stormafstand, die groene strook daar, is bereikt.

d. 2 groep linkergroep; volgt aanvankelijk 1 groep naar de stormafstand komt rechts van de 1 groep en consolideert na het nemen van het aanvalsdoel van 9-12.

e. 3 groep neemt vuropstellingen in op diè heuvel daàr en steunt de aanval tot het sein 2 wit of totdat de aanvallende groepen het doel maskeren, sluit zich op mijn bevel aan bij het peloton nà het nemen van het aanvalsdoel.

f. ost groep

1. Bren op affuit neemt opstellingen in bij de 3 groep en versterkt het vuur van deze groep, volgt overigens de 3 groep in haar bewegingen.

2. Raketwerperploeg o/b 1 groep.

g. Groep tlvn 57 mm neemt eveneens opstellingen in nabij de 3 groep en vuurt op geschikte doelen totdat het vuur wordt gemaskeerd.

Uur U = is 1000 uur.

Coördinerende bepalingen:

Het bevel over de vuurbasis wordt gevoerd door de plv pc.

4. Verzorging

a. Munitieverdeelplaats in dal 3 bij de brug.

b. Bhp in dal 3 bij de waterval.

5. Bevelvoering en verbindingen

1. Elke groep ontvangt een RC 1. Onze verbinding is op kanaal B. Toestellen worden door pc verstrekt, afhaken om 0730 bij sgt vbdn ciescp. Sein ophouden ostvuren m.u.v. 3 groep, tlvn 57 mm en brenploeg 3 rood (codewoord DROOG).

Stop vuren sein voor 3 groep, tlvn 57 mm en brenploeg is 2 wit (codewoord NAT).

2. Ik bevind mij bij de aanvalsgroepen.

De cies cp is daàr bij diè heuvel.

De bevelen van de groepscommandanten van de tlv 57 mm en mortieren 60 mm worden achterwege gelaten. Hier volgt wel een opsomming van de wijze waarop voornoemde wapens zullen worden ingezet.

I. De groep tlv 57 mm

a. Komt onder bevel van 1e pel.

b. Heeft vastgestelde doelen opgekregen.

c. Moet opstellingen innemen om mogelijke vijandelijke tegenaanvallen met vuur te bestrijden.

d. Voorwaarden voor een goede vuuropstelling:

1. Goede waarneming voor direct gericht vuur en van eigen troepen.

2. Voldoende veilige ruimte achter de wapens.

3. Gedekte naderingswegen voor het in stelling komen en de munitie aanvoer.

II. De groep mortieren 60 mm

a. Geeft steun op korte afstand.

b. Wordt gebruikt tegen gelegenheidsdoelen.

c. Moet het actiegebied van het 1 pel beveiligen.

d. Zal een gedekte opstelling innemen.

e. Zal de flanken dekken en vuren op doelen die niet door direct gericht vlakbaan vuur vernietigd kunnen worden.

Na de bevelsuitgifte konden de toeschouwers de laatste handelingen voor het gevecht klaar maken aanschouwen en de werkzaamheden van de stuksbedieningen o.a. het corrigeren der richtmiddelen van de tlv 57 mm, het klaarmaken der mortieren 60 mm en het inschieten door laatstgenoemde, enz.

III. De hulpinstructeurs gaven vervolgens gelegenheid om vragen te stellen. Met behulp van een schoolbord en instructieplaten werd dan een en ander verduidelijkt. Vervolgens konden de toeschouwers in afwachting van het 2e gedeelte der demonstratie zich naar een cadi-wagen begeven.

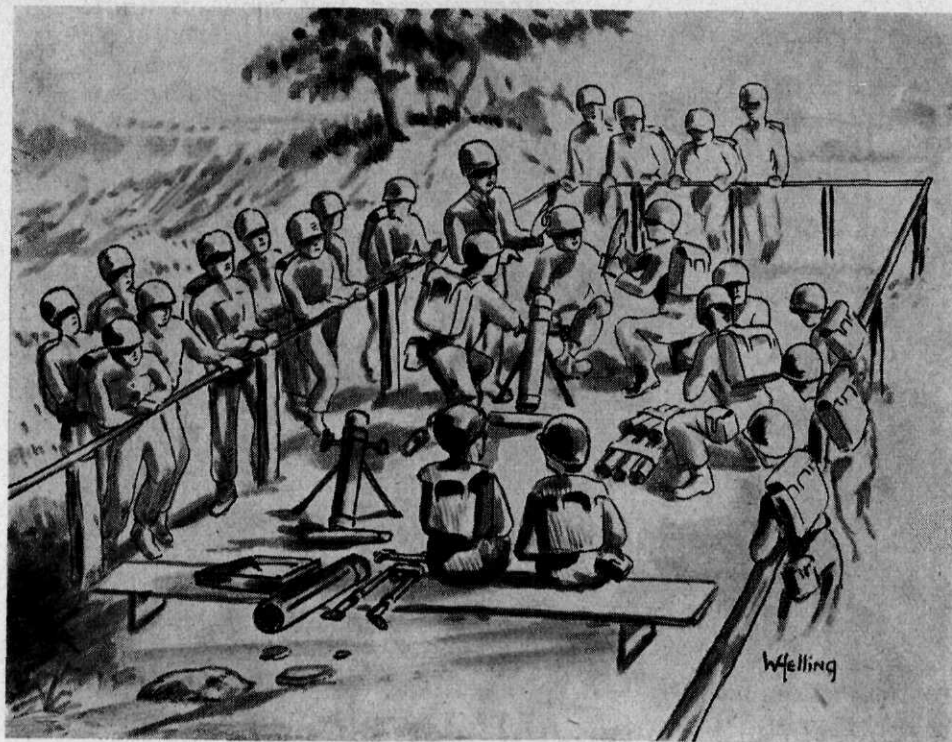
IV. Uitvoering

Om U-15 waren de toeschouwers weer gezeten op hun plaatsen bij punt I schets I.

Op U-10 begon het mortier- en artillerievuur op de vijandelijke stelling (nagebootst door electrisch ontstoken ladingen). De groep tlv 57 mm, de 3e tirailleurgroep en de lichte mitr (bren op affuit)-ploeg van de ostgroep betrokken hun vuuropstellingen. (Zie schets I nr. VI).

Om U-3 vertrok het tirailleurpeloton uit zijn uitgangsstelling ten einde op uur U de startlijn te kunnen overschrijden. Rondom de startlijn werd door middel van springladingen, vijandelijk mortiervuur nagebootst (Zie schets I en II). Het peloton ging in looppas hier doorheen.

Daar de vijand vanuit een goed gecamoufleerde bunker op heuvel 40.3 het vuur (nagebootst) op zijn belagers opende gaf de pc zijn raketwerperschutter opdracht deze te vernietigen. Vanuit een speciaal daarvoor aangewezen plaats (om veiligheidsredenen) werden met de raket-

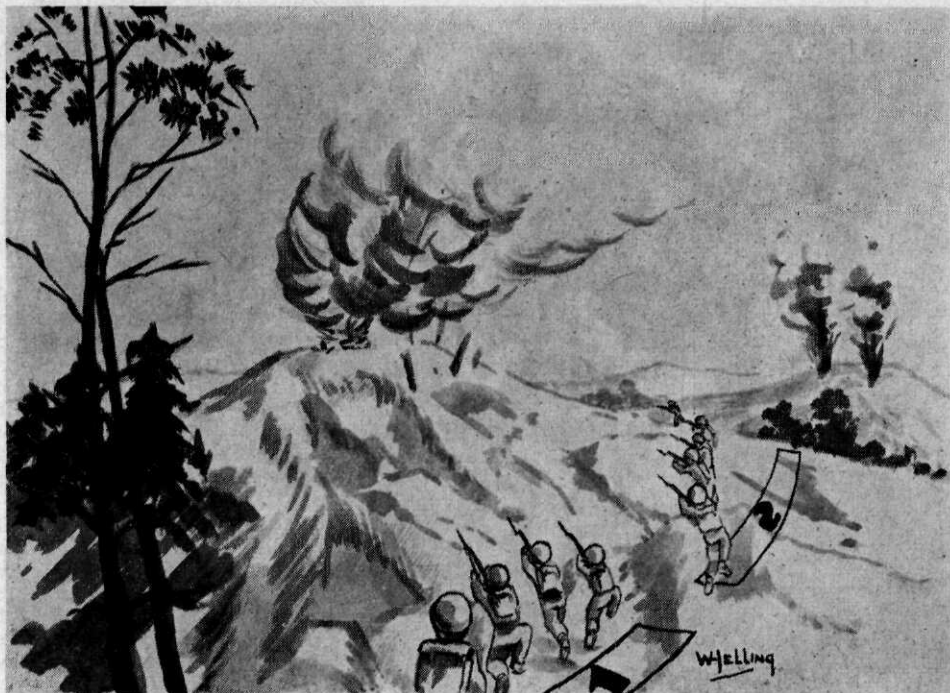
Afb. 4

werper 3.5 in enige schoten gelost, terwijl de rest van het peloton tijdelijk in dekking was gegaan.

Na de vernietiging van de vijandelijke bunker, zette het peloton zijn opmars voort. Op \pm 200 meter van de heuvel 40.3 gaf de pc per radio het codewoord „DROOG” (Stop vuren art + mr 81 mm) door. De bediening der elektrische ladingen stopte onmiddellijk, na het ontvangen van dit bericht. Terwijl voornoemde vuren eindigden, bleven de tlvn 57 mm en de rest van de vurende groep doorvuren. Onder dekking van dit vuur zette het peloton zijn opmars voort.

Aan de voet van heuvel 40.3 wierp de pc 2 phosphor handgranaten en gaf het codewoord „NAT” per radio door. Onmiddellijk hierop staakte de vurende groep (3e groep, tlvn 57 mm, en bren op affuit) het vuren. Intussen waren de 1 en de 2 groep op linie gekomen en namen zelf het vuur over. Onder leiding van de pc en de groepscommandanten werd onder het afgeven van het jagersschot verder voorwaarts gegaan. Op enige meters van de vijandelijke stelling werden de wapens op veilig gezet om veiligheidsredenen, en de daar aanwezige stropoppen aan de bajonet geregen, waarna een snelle consolidatie volgde. Deze consolidatie werd echter bemoeilijkt door vijandelijk mitrailleurvuur vanaf een opstelling bij heuvel 30.8. De pc vroeg hierop onmiddellijk vuur van de mortieren 60 mm aan.

Met enige salvo's werd dit vijandelijke vuur tot zwijgen gebracht. Per radio had de vurende groep intussen opdracht gekregen om zich snel naar heuvel 40.3 te verplaatsen ter versterking der consolidatie.

Afb. 5

Ook de ps begaf zich met enkele munitiedragers en 2 draagbaarploegen naar het veroverde aanvaldoel. Terwijl het peloton zich kloksgewijze consolideerde, kreeg men door een luidspreker de bevelen der pc te horen. Hij hield inspectie over zijn manschappen, de munitie, de gewonden, de toestand der uitrusting, de bevoorrading en bracht hier en daar wijzigingen aan. Vervolgens meldde hij zijn cc dat de opdracht was uitgevoerd en vroeg om verdere orders.

V. De hoofdinstructeur verzocht daarop de demonstranten naar de plaats der toeschouwers te komen. Zodra het peloton gearriveerd was, liet hij de pc, de grcn en enige tirailleurs over hun bevindingen vertellen. De toeschouwers konden vervolgens vragen stellen. Gemaakte fouten werden besproken en op belangrijke punten, als een goede vuurcoördinatie en goede planning, nogmaals gewezen. De tirailleur kan in een moderne oorlog slechts leunend op zijn ondersteunende vuren zonder grote verliezen een vijandelijke stelling veroveren.

Het is dus onze taak dit goed te leren en te beoefenen: „Wij kunnen immers geen goed leger vormen zonder goede *groepen* en *pelotons*”.

VI. Benodigde materialen en munitie

1. Een bunker van rond hout
2. een 12-tal romp/borst schijven
3. een 10-tal stropoppen
4. 100 elektrische springladingen met kabel en exploder
5. een versterker
6. 9 telefoons
7. 4 lesgebieden, waarvan 3 uitgerust met zandbakken. (Zie schets II)

8. Munitie: (Voor Ned. bewapening)
 - 15 granaten voor de tlv 57 mm
 - 30 granaten voor de mr 60 mm
 - 4 witte phosphorgranaten
 - Seinpatronen
 Voor de vurende groep per man 120 patronen en voor de brens 20 gevulde magazijnen per wapen. (Zoveel mogelijk lichtspoor).
 Voor de stormende eenheid:
 - 30 patronen op de man,
 - 4 raketwerper 3.5 in granaten,
 - en per bren 6 gevulde magazijnen.
9. Gekleurde helmen
10. Een draagbaarjeep en 4 draagbaarploegen
11. 3 RC-1 radio's.

Conclusie

Op bovengenoemde oefening zijn verschillende variaties bij de veronderstelling en uitvoering mogelijk. Het gaat om de man praktisch te oefenen. De Amerikanen hechten zeer veel waarde aan deze oefeningen en in elke trainingsperiode werden zij door de divisie en het regiment voorgeschreven.

Ook in Nederland zouden dergelijke oefeningen, aangepast aan ons terrein, de omstandigheden en voorschriften, nuttig zijn en met eenvoudige middelen kunnen worden gehouden.

Nieuwe uitgaven

ATOMICS WEAPONS AND ARMIES
 door F. O. Miksche. Uitg. Faber and Faber Ltd, Londen. Prijs 25 s.

De gewezen Luitenant-kolonel van het Tsjecho-Slowaakse leger, F. O. Miksche, in 1948 uitgeweken en sedert dien o.m. leraar aan de Stafschool van het Portugese leger, is een van de originele militaire denkers en schrijvers van onze tijd en bevindt zich in de onafhankelijke positie om zijn inzichten naar voren te kunnen brengen, ook wanneer die afwijken van de algemeen geldende. Zijn publicaties zijn dan ook altijd het overdenken waard, ook en wellicht vooral als men het er niet geheel mede eens is. Dit geldt in het bijzonder van het bovengenoemde boek, waarvan, zoals de schrijver in de voorrede meedeelt, het hoofddoel is te bewijzen, dat de strijdkrachten, die de Westelijke wereld nodig heeft, bijna het tegendeel zijn van die, welke de „new look” politiek verlangt. Het belang van deze aangelegenheid kan moeilijk worden overschat, want de kosten van de defensieopbouw in onze tijd zijn zodanig dat het terugkomen op een verkeerde weg een langdurig proces is en de machtsgroepering, die het eerst zijn

strijdkrachten zal hebben aangepast aan de eisen van het atoomtijdperk zal daarmee een wellicht beslissende politiek-strategische voorsprong hebben verkregen.

Schr. leidt zijn beschouwing in met een bestudering van de beide wereldoorlogen uit de eerste helft van deze eeuw.

In de *Eerste Wereldoorlog* had het vuur een geweldig overwicht gekregen op de beweging. Snelvuurwapenen hadden de vuuruitwerking verveelvoudigd, terwijl de beweging nog te voet en te paard geschiedde als in de dagen van Alexander de Grote. De starheid van het transportsysteem maakte dat de voor een aanval opgehoopte energie zich slechts in de vooraf bepaalde richting, hoofdzakelijk frontaal, kon ontladen. De hoofdzakelijk op draad gebaseerde verbindingen maakten de leiding van geïsoleerde groepen onuitvoerbaar. Dit alles leidde er toe dat de beweging vastliep en de *stellingoorlog* intrad.

De *Tweede Wereldoorlog* wordt door schr. in twee delen verdeeld. In *het eerste gedeelte*, de *Duitse bliksemoorlog* tegen Polen en West-Europa, had de beweging, door de motorisatie op de grond en in de lucht, een grote voorsprong ge-

kregen op het vuur, waarvan de uitwerking vrijwel gelijk was gebleven. De draadloze verbindingsmiddelen hadden het weer mogelijk gemaakt op te treden met gescheiden groepen, die door hun snelheid het ideaal van Clausewitz' „gescheiden marcheren, verenigd strijden” konden verwezenlijken. Verrassing was weer mogelijk geworden. Tegen Rusland kon de bliksemoorlogtactiek het dode punt echter niet overwinnen door de wanverhouding tussen de Duitse kracht en de Russische ruimte. Langzaam maar zeker herwon de verdediging haar evenwicht. De slagen van Stalingrad en El-Alamein toonden dat het keerpunt was bereikt. Insteede van een aaneengesloten front te bezetten, dat door de pantserdivisies aan stukken werd gereten, groepeerde de verdediger zich in weerstandskernen die onafhankelijk van elkaar konden vechten, ook wanneer zij door tanks waren gepasseerd. De invoering van terugstootloze vuurmonden en projectielen met holle lading beslisten de strijd tussen projectiel en pantser in het voordeel van het projectiel. De moderne gevechtsvliegtuigen toonden zich de grootste vijanden van de tanks. De duur van de veldslagen werd steeds langer, de aanvalsvakken werden steeds breder.

Evenals in de laatste fase van de Eerste Wereldoorlog moesten infanterie, artillerie, pioniers en tanks gesteund door luchtbombardementen een doorbraak forceren, terwijl zelfstandige pantserformaties eerst bij de vervolging in actie konden komen. Dat niettemin de oorlog ook in het tweede gedeelte beweeglijk kon worden gevoerd was volgens schr. niet het resultaat van de gebruikte wapens, maar van de geweldige overmacht van de Geallieerden op de grond en in de lucht. De operaties in Normandië van 1944 analyserend komt hij tot de conclusie dat Geallieerde aanvallen zelden slaagden indien de aanvallende troepen niet een overmacht in getal van meer dan 5 : 1 hadden en volledig luchtoverwicht. Schr. citeert een geschrift van Capt. Liddell Hart „Lessons of Normandy”, waarin deze zegt: „Wanneer men de operaties in Normandië grondig bestudeert, is het ontstellend en ontmoedigend te bevinden hoe pover de verichtingen van de aanvallers in vele gevallen waren.”

Hierna komende tot de gebeurtenissen in Korea zegt schr. dat deze de ervaringen van de jongste wereldoorlog bevestigden. Zij maakten een einde aan vele illusies over het gebruik van pantser-troepen in de toekomst, bewezen de

waarde van veldversterkingen en ontdekten opnieuw de waarde van de mens in het moderne gevecht, n.l. van mensen die vechten willen, zomede de ontoereikendheid van de machines, die de mensen zouden vervangen.

Na deze uitvoerige inleiding komt schr. tot de invloed van tactische atoomwapenen op de oorlogvoering. Hij stelt vast dat deze wederom een enorme toename van de vuurkracht betekenen, die niet wordt opgewogen door een overeenkomstige technische vooruitgang ten bate van de beweging. De lijn uit het verleden doortrekkende, moet de conclusie dus luiden, dat er veel kans is dat in een toekomstig conflict de beweging weer zal doodlopen en opnieuw een *stellingoorlog* intreden. Schr. illustreert zijn mening, door na te gaan hoe de Duitse opmars in het Westen in 1939 zou zijn verlopen indien beide partijen toenmaals over tactische atoomwapenen hadden beschikt. Hij is van oordeel dat de strijd dan in de lijn Maas-Albertkanaal tot staan zou zijn gekomen en grondt dit op het defensieve vuuroverwicht, in het bijzonder tegen de aanvoer van de aanvalser. Hoewel suggestief is een dergelijk voorbeeld uiteraard niet overtuigend. Schr. vergeet hier dat, indien beide partijen in 1940 over atoomwapenen hadden beschikt, zij geheel anders zouden zijn opgetreden en men door in een gevechtsbeeld van 1944 atoomwapenen te voegen een verwrongen beeld krijgt.

Op grond van het vorenstaande wil Schr. de verdediging voeren in een aaneengesloten vuurfront, opgebouwd uit bataljonssteunpunten, gegroepeerd in ondiepe stroken op 6—10 km achter elkaar gelegen ten einde niet gelijktijdig in de werkzame radius van een atoomprojectiel te vallen. De voorste strook, die, met het oog op de veiligheid van de aanvallende troepen, het minste is blootgesteld aan A-aanvallen, bestaat uit een stelsel van diepe loopgraven, kazematten en onderkomens, beschermd door draadhindernissen, mijnenvelden en andere versperringen. De tweede en derde lijn, ijler bezet, bevatten achtereenvolgens een deel der artilleriestellingen en de opstellingsplaatsen van de voornaamste tactische reserves, in hoofdzaak pantser-troepen. De gehele stelling z.m. te kiezen op 10—15 km achter een natuurlijke hindernis (rivier), bestreken door A-artillerie. Deze artillerie denkt Schr. zich stuksgewijze opgesteld op 10—12 km achter de frontlijn met afstanden van 6—10 km tussen de stukken (uitgaande van een kaliber van 28 cm met een

dracht van 40 km). Voor een front van 650 km (Emden—Bazel in rechte lijn) trekt Schr. 80 A-muurmonden uit, die een vuurkracht vertegenwoordigen van 400.000 middelbare veldvuurmonden. Aan gezien een verkleinde infanteriedivisie van 8500 man (waarover later) een vak kan bezetten van 10—15 km zouden voor de bezetting nodig zijn 50 van deze divisies, vermeerderd met de reserves achter de stelling, d.w.z. omstreeks 75 divisies en pantserbrigades. De tactische luchtmachtstrijdkrachten moeten de opmarcherende vijand tot een diepte van 160 km met A-projectielen aanvallen, waarbij een nauwkeurige kaartstudie zou hebben uitgewezen, dat op 250 km frontbreedte het treffen van 8—12 aanvoerknooppunten de vijandelijke bewegingsmogelijkheid met ruim de helft zou verminderen.

Thans de aanval in beschouwing nemende, behoeft het niet te verwonderen, dat Schr. deze moeilijk acht. Allereerst is het voor de aanvaller nodig een zodanig luchtoverwicht te bevechten, dat hij de vijandelijke A-wapens kan aanvallen en uitschakelen. De eerste periode zal dan ook worden gekenmerkt door geweldige luchtgevechten. De aanvaller moet oprukken met regimentsgevechtsgroepen, ieder geconcentreerd, doch met onderlinge afstanden en tussenruimten van 6—10 km, d.w.z. groter dan de werkelijke radius van een A-projectiel. Deze gevechtsgroepen kunnen onderling zijn gegroepeerd in diepe, smalle colonnes of in brede ondiepe golven. Bij gemechaniseerde strijdkrachten kunnen afstanden en tussenruimten groter zijn en de uitgangsplaatsten voor de aanval gedecentraliseerd op een afstand van het vijandelijk front zijn gelegen. De opmars moet geschieden in nachtelijke sprongen van dekking naar dekking. Ondanks dit alles twijfelt Schr. aan het succes van een aanval tegen een front zoals door hem voorgesteld en acht hij de kans groot dat de fronten barrières worden voor de vliegvelden en de oorlogsindustrieën en de strijd zich verplaatst naar het achterland teneinde uit de lucht het oorlogspotentieel van de tegenstander te vernietigen en diens moreel weerstandsvermogen te breken.

Vervolgens komt Schr. tot de *organisatiewijzigingen*, die de A-oorlogvoering nodig maakt. De mogelijkheid een veldtocht te beslissen met kleine beweeglijke strijdkrachten gesteund door A-projectielen acht hij een gevaarlijke mythe. Hij is van mening, dat de A-oorlogvoering, in plaats van te leiden tot verdere mecha-

nisatie, zal dwingen tot eenvoudiger procedés en de infanterie weer meer op de voorgrond zal brengen. De huidige Atlantische divisies bestempelt hij als „unwieldy and complicated toys”, niet in overeenstemming met de eisen van de A-oorlogvoering en met de financiële draagkracht van de Europese staten. Een Amerikaanse divisie „slice” telt 68.000 man, de eigenlijke divisie 18.705 waarvan 7555 zware collectieve wapenen bedienen (vuurkracht) en 1161 geweerdragenden zijn, die tenslotte de eigen stelling moeten bezetten of de vijandelijke stelling binnen dringen. De wanverhouding springt volgens Schr. in het oog. Tenslotte maken de 2500 voertuigen de divisie veel te afhankelijk van de wegen en vormen zij voor een groot deel een ballast in de verdediging.

Schr. bepleit drieërlei soort grondstrijdkrachten:

1. Atoomstrijdkrachten,
2. Normale infanterie divisies (het schild),
3. Gemechaniseerde strijdkrachten (het zwaard).

Ad 1. Een A-commando heeft als kern 1—3 batterijen van 12 zware A-stukken en 1—3 bataljons geleide projectielen.

Ad 2. Een normale infanterie divisie is in hoofdzaak bestemd voor verdedigende opdrachten en telt 8000—10.000 man w.o. 30 % voor diensten, 40 % voor de collectieve wapenen en 30 % vechtende mankracht. Schr. komt hiertoe door secties van 25 man, compagnieën van 136, bataljons van 521 en regimenten van 2000 man. Het aantal voertuigen zou kunnen worden teruggebracht op 450—500. Drie divisies zouden een infanteriekorps vormen.

Ad 3. De gepantserde strijdkrachten wil Schr. op gelijksoortige wijze stroomlijnen en terugbrengen tot *pantserbrigades* van 250 tanks en 6500—7000 man.

Hoewel Schr. ook nog de troepen en diensten voor het achterland in beschouwing neemt willen wij onze samenvatting hiermede eindigen en nog een kort oordeel hieraan toevoegen.

Wij menen dat de Luitenant-kolonel Miksche gelijk heeft wanneer hij betoogt, dat de A-wapenen in het algemeen de verdediging meer begunstigen dan de aanval en deze wederom maken tot de sterkste tactische vorm. In dit opzicht mogen wij trouwens verwijzen naar ons artikel „De oorlog van vroeger en nu” in „De Militaire Spectator” van 1950, waarin wij toen reeds hetzelfde voorzagen (blz. 724). Indien het dan ook mo-

gelijk zou zijn in vreedstijd, dus nu, dwars door Europa een stelling aan te leggen zoals Miksche zich die voorstelt en deze tijdig voor een aanval voldoende te bezetten, dan geloven wij met hem dat een aanvaller een harde dobber zou hebben. Maar zo staan de zaken niet. Strijdmachten zijn instrumenten van de buitenlandse politiek en deze kan onmogelijk aanvaarden, dat het onzichtbare IJzeren Gordijn wordt zichtbaar gemaakt en voor onafzienbare tijd bestendig door dwars door Europa een nieuwe Maginotlinie te bouwen. De ontvangst die het z.g. „plan Bonin”, dat in de zelfde richting ging, ten deel is gevallen heeft dit wel bewezen. Daarbij komt, dat de parate strijdkrachten, ook na de Duitse herbewapening, niet in staat zouden zijn een dergelijke stelling te bezetten, terwijl — aannemende dat de stelling mede West-Duitsland zou dekken — een geconcentreerde aanval hierop kort na het uitbreken der vijandelijkheden zou kunnen worden verwacht. De parate of zeer snel paraat te maken strijdkrachten zullen in de eerste periode van de oorlog dus de beweeglijke verdediging met steun van A-wapenen moeten voeren en hierover zegt Miksche ons maar weinig.

Van de uitslag hiervan en van het weerstandsvermogen van de strijdende volkeren tegenover de aanvallen op hun achterland zal het afhangen of er een tweede periode komt en hoe die er zal uitzien. De mogelijkheid dat de Westelijke partij daarbij terugvalt achter een rivierhindernis en de strijd hier vast loopt op de wijze zoals door Miksche gezien, achten wij zeker aanwezig. Van een Oostelijke partij valt dit door het diepe achterland minder te verwachten. Miksche zegt in dit verband trouwens zelf: „The shape of future warfare will be largely determined by the character of the opening actions”.

Wat betreft de denkbeelden van Miksche betreffende organisatie van landstrijdkrachten in het A-tijdperk zou meer detaillering nodig zijn om een gefundeerd oordeel uit te spreken, maar wel komt ons de richting die hij aanwijst juist voor. Nu A-projectielen de vuurkracht hebben verveelvoudigd, moet een gedeelte van de andere vuurproducerende wapenen worden opgeruimd om weer plaats te maken voor de menselijke strijders die, uiteindelijk nog altijd de beslissing brengen. De huidige organisaties zijn te afhankelijk van logistieke verbindingen en aanvoer om op hun plaats te zijn in een A-oorlog waarin niets minder zeker zal zijn dan deze. De

combinatie A-projectiel en stoottroepen opent hiertoe een mogelijkheid, waaruit tevens de behoefte blijkt aan organisaties, die voldoen aan wat Miksche noemt „dispersed concentration”, d.w.z. vergaand kunnen worden gedecentraliseerd met de mogelijkheid tot snelle concentratie. Onder de vele behartigenswaardige opmerkingen die Miksche maakt willen wij ten slotte nog de aandacht vestigen op zijn vraag „what happens to the numerous and costly vehicles in defence?”, die in het bijzonder van belang is voor uit gemobiliseerde dienstplichtigen gevormde reserve eenheden, die in de eerste weken van een oorlog alleen voor verdedigende taken kunnen worden gebruikt.

M. R. H. CALMEYER.

CADETTEN ALMANAK 1955

Het Cadettencorps kan weer trots op zijn Almanak zijn: prachtige foto's en een inhoud, die een zeer goed beeld van het leven en streven van de Cadetten geeft. Uit de verslagen van de verenigingen spreekt activiteit. Bij de culturele beschouwingen heeft die van Professor Mekkes over de officierseed grote betekenis. Ook het internationale contact, zowel op militair als sportief-cultureel gebied neemt een belangrijke plaats in en gelukkig is de humor niet vergeten. Het mooie boek is van belang voor de cadetten, omdat zij zich daarmee aan de maatschappij „voorstellen”, en voor de oud cadetten, omdat zij zich kunnen verwarmen aan het jeugdige enthousiasme dat er uit spreekt.

Met diepe zorg vervult ons de „numerieke categorie staat”, in het bijzonder die ten aanzien van de Koninklijke Landmacht: het 3e studiejaar telt dit jaar 87 cadetten, het 2e studiejaar 85 en het 1e studiejaar slechts 80, totaal 252. Vorig jaar bedroeg deze sterkte 275 man. Er is dus een teruggang en ook ten aanzien van de jaarklassen op de K.M.A. zelve. Dat is in hoge mate te betreuren. Wil ons leger aan zijn grote taak kunnen blijven voldoen dan moet het over een voldoende kern beroepsofficieren beschikken en mag een achteruitgang van de sterkte van het cadettencorps niet voorkomen. Moge naast dit algemene inzicht, het lezen van de jongste Cadetten Almanak er mede toe bijdragen, dat velen zullen besluiten, de eervolle loopbaan van de beroepsofficier te kiezen. Daarom raden wij de bezitters de Almanak na lezing als waardevol overtuigingsmateriaal ter beschikking te stellen van vrienden en kennissen. B. K.

CRYPTOGRAFIE,

een conditio sine qua non (II)

door J. W. HENNING, *Majoor der Infanterie.*

(Slot van blz. 337)

De Slag bij Tannenberg

In de eerste wereldoorlog zijn voorbeelden aan te wijzen, waarin het in klare taal verzenden van belangrijke berichten tot catastrofes heeft geleid. Dit hebben o.a. de Russen aan het Oostfront terdege aan den lijve ondervonden. Deze kapitale blunder van de Russen heeft tot het drama van Tannenberg geleid.¹⁴⁾ Deze door de Duitsers in Augustus 1914 meesterlijk opgezette en uitgevoerde operatie op de buitenlijnen tegen het 2e Russische Leger is niet alleen een klassiek voorbeeld van een vernietigingsslag, maar geeft ook een triest beeld te zien van de heersende chaotische toestand op het gebied van de verbindingen en van een foutieve geheime berichtenwisseling tijdens de Russische opmars in Oost-Pruisen. In beide wereldoorlogen is er welhaast geen ander en sprekender voorbeeld aan te wijzen.

Terwijl de Duitse legermassa's in Augustus 1914, met het niet te stuiten geweld van een vloedgolf Noord-Frankrijk binnenvielen, bereidde Rusland in Polen een stoot naar het hart van Duitsland voor. Doch eerst moesten de Duitse troepen in Oost-Pruisen en de Oostenrijk-Hongaren verslagen worden. De invasie van de Russische stoomwals in Oost-Pruisen had aanvankelijk succes; een terugdringen van de Duitse troepen achter de Weichsel scheen nabij. Door de slag van Tannenberg werd dit gevaar voor de Duitsers tijdig afgewend. Het feit van de overwinning der Duitsers is overbekend; minder wellicht dat het drama van Tannenberg zich nooit zou hebben voltrokken, indien de Duitsers niet volledig op de hoogte waren geweest van de plannen en de dislocatie van de Russen dank zij het misbruiken door de laatsten van de radio.

De Russische legergroep Noord-West, bestaande uit het 1e en 2e leger, onder bevel van generaal Jilinsky, had tot taak Oost-Pruisen binnen te vallen. Het 1e Leger, het Njemen-leger, onder generaal Rennenkampf, bestond uit 3 Legerkorpsen, een Brigade Tirailleurs en 5 Cavalerie Divisies. Het 2e Leger, het Narew-leger, onder generaal Samsonoff bestond uit 5 Legerkorpsen en 3 Cavalerie Divisies. Beide legers waren door de Masurische Meren van elkaar gescheiden.

Tegenover deze machtige legers konden de Duitsers slechts 4½ Legerkorps, 1 Cavalerie Divisie en 3 Gemengde Brigades, tezamen het 8ste Leger vormende, stellen. Dit leger stond aanvankelijk onder de bevelen van generaal Von Prittwitz, die echter op 23 Augustus door generaal Von Hindenburg, aan wie generaal Ludendorff als Chef-staf was toegevoegd, vervangen werd. De verhouding in getalsterkte tot de Russen was als er een van David tot Goliath.

¹⁴⁾ A. M. Nikolaieff (ex-kolonel generale staf van het Keizerlijke Russische Leger). „Secret Causes of German Successes on the eastern Front”. (Coast Artillery Journal, September-October 1935).

Het Njemen-leger overschreed de 17e Augustus 1914 de Duitse grens en het Narew-leger op de 21e Augustus. Jilinsky heeft in zijn ongeduld en verlangen om in te grijpen in het grote oorlogsdrama, de opmars van zijn legers bevolen op een tijdstip dat hun concentratie nog niet beëindigd was. Doordat de verplegings- en bevoorradingsdiensten nog lang niet gereed waren om goed te kunnen functioneren, konden o.m. de telegrafistencompagnieën (organiek behorende tot de geniebataljons) niet voldoende communicatiemiddelen ter beschikking worden gesteld. In het bijzonder de voorraad lijnmateriaal was ontoereikend om tijdens de opmars de noodzakelijke uitbreidingen van de lijnverbindingen tot stand te brengen. De Russen waren bijgevolg tijdens hun opmars voornamelijk aangewezen op de telegraaflijnen, die langs slechts enkele van de Russische spoorwegen liepen. Wel beschikten zij over een beperkte radiodienst, doch het gebruik van de radio te velde was hun volkomen nieuw, zodat men er niet goed mede wist om te gaan.¹⁵⁾ Bovendien had men geen flauw idee van het interceptiegevaar, dat het gebruik van de radio met zich bracht.

Jilinsky had vanuit zijn hoofdkwartier te Bialystok vrijwel doorlopend verbinding met zijn legers, doch tussen de beide legers onderling bestond geen directe verbinding. Bovendien beging het hoofdkwartier te Bialystok voortdurend de fout om de beide legers niet in te lichten omtrent elkaars situatie.

In de legers zelf was de toestand van de verbindingen niet rooskleurig. Het lijnmateriaal was geheel uitgeput en door het falen van de bevoorradingsdiensten was aanvulling van achter uitgesloten. Lijnverbinding tussen het legerhoofdkwartier en de legerkorpscommando-posten was daardoor praktisch onmogelijk geworden. Ook in de legerkorpsen was de verbinding met de divisies zeer onvoldoende. Met het voortschrijden van de opmars werd de toestand van de verbindingen zorgelijker. Al spoedig waren de verbindingscentra, zowel op de hogere als de lagere staven geheel geblokkeerd, vanwege de nog niet verwerkte berichten.

Tot overmaat van ramp heerste bij de chiffrageerdienst¹⁶⁾ eveneens de grootste verwarring. Deze dienst, die in vreedstijd niet goed was voorbereid, was niet berekend voor zijn hoogst verantwoordelijke taak. Er was onvoldoende chiffrageerpersoneel, dat bovendien ongeïfend was en geen begrip van chiffrageerdiscipline had. Men wist niet hoe er en door wie er vercijferd moest worden. Ten aanzien van de toe te passen geheimschriftsystemen en sleutels bestonden zo goed als geen richtlijnen. Het gevolg was, onontcijferbare cryptogrammen, verzoeken om herhaling, compromitterende herseiningen en last but not least enorme vertraging in de berichtenwisseling. Dit alles maakte, dat er op het gebied van de verbindingen een complete chaos ontstond. Na de 20e Augustus bereikte de chaos zulke afmetingen, dat legerorders, die in de avond waren uitgezonden de resp. legerkorpsen pas de andere ochtend

¹⁵⁾ Y. Daniloff (generaal, chef operatiën van de Russische Generale Staf in het 1e jaar van Wereldoorlog I) „Rossiya v Mirovoi Voine” — Rusland in de Wereldoorlog. Berlijn 1924.

¹⁶⁾ De Chiffrageerdienst (of Codedienst) is de organisatie, die, in het algemeen gezegd, de cryptografische beveiliging van de geclassificeerde berichtenwisseling tot taak heeft.

laat bereikten en vaak zelfs pas in de middag. In een poging om het onontwarbare kluwen van verbindingen te ontlasten, zochten de legerhoofdkwartieren hun toevlucht tot het gebruik van de radio en in wanhoop liet men, ten einde verder tijdverlies te voorkomen, het vercijferen van berichten achterwege, niet beseffende dat zij hiermede bij de duivel te biecht gingen. „En deze radio nu begon plotseling van zich te doen horen. Hij sprak — niet in geheimschrift, maar in klaar Russisch — over de diepste geheimen van het Russische opperbevel. Met een goedige openhartigheid verkondigde hij de wereld in een tweetal klare berichten precies alles, wat Rennenkampf zou doen, en even nauwkeurig dat, wat Samsonoff op de 25e en 26e van plan was. Het Duitse radiostation in de vesting Königsberg luisterde naarstig naar de verrassende onthullingen. Heel vroeg in de morgen (24 Augustus) verkondigde het eerste bericht, dat het Russische 1e Leger de lijn Gerdau-Allenberg-Wallen niet vóór de 26e zou bereiken, zodat nu tenminste vaststond dat Rennenkampfs leger niet aan Samsonoffs gevechten zou kunnen deelnemen. In de namiddag onthulde het tweede bericht alle door Samsonoff voorgenomen bewegingen. Het verried, dat hij geloofde dat de terugwijkende vleugel van het XX Korps slechts een gedeelte van de algemene Duitse terugtocht uitvoerde en dat hij slechts behoefde te vervolgen. Dit was voor de Duitsers buitengewoon geruststellend. Tevens toonde het aan, dat Samsonoffs aanval op het XX Korps zeker niet vóór de 26e zou volgen”.¹⁷⁾

Het heeft met dit al de Duitsers zonder twijfel niet aan geluk ontbroken; het onderscheppen van de radiogrammen in klaar Russisch, welke hun volledig inzicht verschaften in de Russische plannen en de traagheid van Rennenkampf, kwamen hun zeer gelegen. Hindenburg deed daarop zijn tegenzetten, welke Samsonoff uiteindelijk schaakmat zetten. De slag bij Tannenberg begon de 26e Augustus 's morgens en in de avond van de 30e had het Narew-leger opgehouden te bestaan. 153.000 Duitsers hadden op 191.000 Russen een volkomen overwinning behaald. De Russen verloren 50.000 man aan gesneuvelden en gewonden en 92.000 man aan gevangenen, benevens grote krijgsvoorraden. De Duitse verliezen zouden slechts 4000 doden en 6000 gewonden hebben bedragen. Aangezien het verloop van de slag vooral bij de oudere lezers genoegzaam bekend is, zal hierover niet worden uitgeweid.

Het zou onjuist zijn te beweren, dat de fatale Russische klare berichten de enige oorzaak vormden van de débâcle van het 2e Leger, doch ongetwijfeld was dit wel één van de hoofdoorzaken. De blunders op het gebied van de chiffrerdienst waren weer het gevolg van het hopeloos falen van de verbindingen.

Het reeds genoemde falen van de verbindingen vond weer zijn voornaamste oorzaak in het ontbreken van een vastomlijnd verbindingsplan. Een operatieplan is nimmer volledig zonder een deugdelijk verbindingsplan. Een gedetailleerde studie van het aspect verbindingen van de slag van Tannenberg is voor elk officier, belast met de verbindingen, alleszins de moeite waard; men vindt er duidelijk in gedemonstreerd hoe het niet moet zijn.¹⁸⁾ In dit verband bezien, spreken de volgende woorden van admiraal Mahan: „Communications dominate war” grote waar-

¹⁷⁾ Churchill. „Neue Freie Presse” van 25 Mei, 29 Mei en 1 Juni 1930.

¹⁸⁾ Major H. C. Ingles „Tannenburg — A study in faulty Signal Communication”. The Signal Corps Bulletin No. 49, July-August, 1929.

heid. Met recht kunnen de verbindingen ook vergeleken worden met de zenuwdraden van het zenuwstelsel van elk leger. Doch deze zenuwen zijn, gezien in het licht van de moderne interceptie en cryptanalytische methoden, teer en kwetsbaar, vooral als zij dicht aan de oppervlakte komen of geheel bloot komen te liggen. Zij bieden dan ook geen bescherming aan de berichten, die een geclassificeerde informatie inhouden. Door middel van cryptografie is het mogelijk geworden om berichten, welker inhoud voor de vijand geheim dient te blijven, veilig door de zenuwdraden te leiden. Zonder toepassing van de cryptografie, in welke vorm ook, zijn verbindingen, die aan interceptie door de vijand blootstaan, volkomen waardeloos. De veiligheid van de verbindingen staat en valt met de cryptografie. Dit betreft in het bijzonder de radioverbindingen.

In een onverhoopte Wereldoorlog III, waarin te verwachten is dat de strijdende legers — met het oog op de toepassing van de moderne in wijde omtrek alles vernietigende (ook de draadverbindingen) atoomstrijdmiddelen — in tot nog toe ongekende verspreide vormen moeten optreden, zijn de aanvoerders des te meer aangewezen op de radio, het enige verbindingsmiddel waarmede zij hun ver verwijderde troepen-eenheden snel van de noodzakelijke bevelen kunnen voorzien. Zonder radio zal het in een moderne oorlog ondenkbaar zijn, dat aanvoerders hun wijdverspreide onderdelen nog kunnen leiden en beheersen. Het bijeenroepen van de resp. onderbevelhebbers voor de inontvangstname van bevelen zou, behalve dat het riskant is, vertraging met zich meebrengen, die vele malen groter zal zijn dan die, veroorzaakt door de cryptografie. Hieruit blijkt wel de grote rol, die de cryptografie ook in het atoomtijdperk te vervullen heeft in het beschermen van de door de verbindingen over te dragen informatie. Op grond hiervan hoort men de stelling verkondigen, dat cryptografie inhaerent is met de verbindingen, m.a.w. de chiffrerdienst, ook genoemd codedienst dan wel cryptografische dienst, vormt één der pijlers van de structuur van de verbindingsdienst. Een andere groep geleerden daarentegen beschouwen de cryptografie — met het oog op het beveiligend aspect — zuiver als een zaak van de veiligheidsdienst. Het valt buiten het bestek van dit artikel om over de plaats van de chiffrerdienst te disputeren, maar wel moet gezegd worden, dat beide theorieën goed zijn, mits elk voor zich consequent doorgevoerd. Tweeslachtigheid leidt te velde onherroepelijk tot misverstanden en verwarring, met de funeste gevolgen van dien. Er moge nog zo veel verschil van opvatting bestaan omtrent de plaats van de codedienst in de organisatie van een leger, over één feit is men het roerend eens, nl. dat de codedienst, in het bijzonder in dit tijdperk van de radio-communicatie, een uiterst belangrijke dienst is, waarvan het wel en wee van een staat afhangt. Een codedienst vereist uiteraard een uitgebreide staf van ter zake zeer deskundig personeel. De leiding dient bovendien over grote praktische ervaring in de cryptanalyse te beschikken. In een gebrekkig opgezette codedienst schuilen zeer grote gevaren, die de leek niet kan bevroeden en ook nimmer kan onderkennen.

De geschiedenis van Wereldoorlog I en II bewijst maar al te zeer, dat amateurisme en incompetentie in dezen, staten ten gronde hebben gericht. De ervaring komt helaas meestal eerst na een ondervonden fiasco. „A review of the cryptographic operations on the Eastern Front

(1914) necessarily emphasizes the dangers connected with the use of radio for communications. A few words on this subject may be in place. The said dangers are very great; that fact cannot be denied. But it would be like throwing out the child with the bath to give up such a valuable, rapid, and simple means of communication as radio for this reason alone. Its value as a means of communication is undeniable, and, strikingly enough, it has been assigned a much greater importance in the armies of the great powers on the continent since the war. Nor was it radio as a means of communication which so often failed, but the cryptographic service, a fact which can never be too greatly emphasized. But if used with a well-organized cryptographic service, fully experienced in cryptanalysis, radio becomes an invaluable means of communication. When used by a personnel ignorant of the principles of cryptanalysis and poorly prepared, it, on the other hand, becomes to the highest degree dangerous for the activities of the armies using it. Common sense alone tells us that the use of a means of communication which leads both to friend and foe, must necessarily presuppose exceptionally great knowledge of cryptography and cryptanalysis on the part of the personnel responsible for the operation of that means. Such knowledge must be made compulsory".¹⁹⁾

De Abessijns-Italiaanse Oorlog (3 October 1935-5 Mei 1936)

Ook de geschiedenis van de Abessijns-Italiaanse oorlog geeft voorbeelden te zien van het roekeloos verzenden van klare berichten over de radio.²⁰⁾ De Ethiopiërs, voor wie de cryptografie blijkbaar een vreemd begrip was en die zich ook blijkbaar niet bewust waren van het radio-interceptiegevaar, zonden hun legerberichten rustig in klare taal over de radio uit, daarmede zich door de Italiaanse usurpatoren lelijk in de kaart latende kijken. Dit misbruik van de radio was mede van grote invloed geweest op de desastreuze nederlagen van de Ethiopiërs aan het Noord- en Zuid-Oost Front.

Door onderschepping van de Ethiopische radioberichten was maarschalk Badoglio aan het Noord Front volledig op de hoogte gekomen van de voorbereidingen voor een groot Ethiopisch offensief door Ras Cassa in de Tembiën, welk offensief tegen Hausiën gericht was. De radio-interceptie onthulde tevens, dat er tussen de verschillende Ethiopische legeraanvoerders meer rivaliteit dan een ernstig streven naar samenwerking bestond, waardoor het vermoeden gewettigd was, dat zij meer en meer een eigen oorlogje gingen voeren en dat zij niet ongaarne de naar hun zin te machtige Ras Cassa een gevoelige tegenslag zagen toegebracht. Naar aanleiding van deze gemakkelijk verkregen inlichtingen, besloot Badoglio het dreigende Ethiopische offensief niet af te wachten, doch integendeel door aanvallend op te treden de Ethiopiërs te overrompelen en Ras Cassa's plannen in de war te sturen. De Italianen vielen 20 Januari 1936 op het juiste moment en in de juiste richting

¹⁹⁾ Gylden, Yves. „The Contribution of the Cryptographic Bureaus in the World War”. Stockholm 1931. (Vertaald uit het Zweeds).

²⁰⁾ „Radio, a contributing cause of military disasters” uit The Signal Corps Bulletin Nr 91, July-August 1936. Major R. B. Moran. „Powers and Limitations of Radio Communication within modern Field Army” II. The Signal Corps Bulletin Nr 92 Sept.-Oct. 1936.

het leger van Ras Cassa aan en sloegen de oprukkende Ethiopiërs met grote verliezen terug.

Dit gebeurde in de Eerste Tembiën-slag, die tot de 23e Januari duurde. In de Tweede Tembiën-slag, die zich van 27 tot 29 Februari 1936 afspeelde, werd het leger van Ras Cassa ten slotte omsingeld en vernietigd.

Aan het Zuid-Oost Front leidde in Januari 1936 Ras Desta de Ethiopische opmars in de richting van Dolo. Ras Desta lichtte dagelijks van uur tot uur de Negus, die zich in het Algemeen Hoofdkwartier te Dessié bevond, over de radio volledig in omtrent de bewegingen van het aan hem toevertrouwde leger. Deze berichten, die alle in klaar werden overgeseind en die prompt door de Italiaanse luisterdienst werden onderschept, stelden de Italiaanse generaal Graziani nauwkeurig op de hoogte van de vorderingen van de Ethiopiërs en de voornemens van Ras Desta. Graziani had alle tijd om voorbereidingen voor een verrassende tegenactie te treffen. Nadat hij de Ethiopiërs tot Filta had laten oprukken, werd 12 Januari 1936 onverwachts een krachtig offensief gelanceerd. Ras Desta's leger werd in de slag bij Dolo, die op 14 Januari eindigde, aan de Canale Doria verpletterend verslagen, waardoor de Italiaanse gemotoriseerde afdelingen snel in noordelijke richting konden oprukken. De restanten van het leger van Ras Desta waren naar alle zijden verstrooid. Ras Desta viel naar aanleiding van zijn nederlaag bij de Negus in ongenade en werd op 2 Februari 1936 gedegradeerd.

De hiervoren geschetste episoden uit de krijgsgeschiedenis demonstren overduidelijk de fatale gevolgen van het door de hoogste échelons over de radio en in het algemeen over een onveilig verbindingsmiddel, verzenden van in klare tekst gestelde berichten, die direct de oorlogvoering betreffen. Dit verzenden van geheime berichten in klare taal over een onveilig verbindingsmiddel is te vergelijken met het hardop denken van een schaakspeler bij het overwegen van zijn zetten.

Uit de blunders in Wereldoorlog I begaan jegens de cryptografische veiligheid, hebben verschillende staten lering getrokken. „Die Wichtigkeit des Chiffrierdienstes der Heere und Flotten aller Staaten ist im Weltkriege mit seinem leider für Deutschland auf diesem Gebiete besonders schlechten Erfahrungen wieder klar bestätigt worden. Keine Heeres- und Flottenleitung der Welt kan daher an den neuesten Verbesserungen des Chiffrierwesens vorbeigehen”.²¹⁾ Sindsdien zijn de ideeën omtrent de toepassing van de cryptografie zeer ten goede veranderd. Ook de methoden van cryptografie zijn belangrijk verbeterd. Grote aandacht is besteed aan de mechanische chiffrermethode, die ten doel heeft de chiffrersnelheid op te voeren, een grote nauwkeurigheid naast een grote cryptografische beveiliging te verkrijgen en de mentale invloeden van de chiffrer, alsmede de bekende chiffrer-moeheid, uit te schakelen. Mogelijk gemaakt door de snelle ontwikkeling van de techniek, in het bijzonder van de electronica, heeft men vol-automatische chiffrerapparaturen geconstrueerd, waardoor de vertraging, gewoonlijk veroorzaakt door het met de hand ver- en ontcijferen van de berichten, tot nul te reduceren is en de verzending van geclassificeerde berichten niet meer

²¹⁾ Uit „Militär - Wochenblatt”, Nr. 34, 11 Maart 1929. „Die Maschine im Chiffrierdienst”.

tijd zal vergen dan het over de kabel of de radio verzenden van open berichten. Kosten noch moeite werden door staten van enige betekenis gespaard om de cryptografische methoden te eigen nutte te vervolmaken. In Wereldoorlog II hebben verschillende belligerenten met succes de mechanische vercijfermethoden, zowel vol-automatische als half-automatische toegepast. De vol-automatische apparaturen werden, in verband met de fragiliteit en geringe verplaatsbaarheid, alsmede de grote moeilijkheden met de voorziening van het sleutelmateriaal, hoofdzakelijk op de hogere échelons ingezet, in het bijzonder daar waar constant een intens berichtenverkeer van groot operationeel of politiek en tevens ogenblikkelijk belang verwerkt moest worden.

De ontwikkeling op het gebied van de vol-automatische cryptografen of vercijferapparaten beweegt zich nog steeds in stijgende lijn en het is interessant om studie te maken van de in de handel gebrachte typen. De tijd heeft ook voor de cryptografie niet stilgestaan. De wijzers lopen nu sneller; wat een 40 jaar geleden nog een utopie scheen, heeft thans vaste vormen genomen. Het zou te ver voeren om over de cryptografie verder uit te weiden. Schrijver dezes hoopt later uitvoeriger op de cryptografie en haar toepassingen te kunnen terugkomen.

Het in klare tekst verzenden van geclassificeerde berichten in bepaalde gevallen verantwoord.

Wij zijn het erover eens, dat berichten, waarvan de inhoud voor de vijand geheim moet blijven en die over een onveilig verbindingsmiddel verzonden worden, vercijferd dienen te worden, en dat het daaruit voortvloeiende meerwerk en tijdverlies ter wille van de geheimhouding aanvaard moeten worden. Nu hebben alle regels uitzonderingen. Indien een bericht geen dadelijke actie verlangt en er bijgevolg voldoende voorbereidingstijd is, spelen de nadelen van het ver- en ontcijferen vrijwel geen rol, doch deze vertraging in de berichtenwisseling is onaanvaardbaar, indien onmiddellijk actie verlangd wordt. In de strategische berichtenwisseling speelt de factor tijd in de regel niet zo'n grote rol als bij de tactische berichtenwisseling, waar de tijd van vitaal belang is, hetgeen doorgaans het geval is in de gevechtzone op het niveau van regiment en bataljon. Bij tank- of luchtacties bv. overheerst de factor tijd. In Wereldoorlog II kwam het veelvuldig voor dat tijdens tank- en luchtslagen de actiebevelen in klare taal werden gegeven.

In de strijd van het voormalige Nederlands-Indië tegen Japan, ondervond in het bijzonder de M.L. (Militaire Luchtvaart) terdege de bezwaren van het onder alle omstandigheden vercijferen van berichten. Doordat te star aan de regels van de geheime berichtenwisseling werd vastgehouden, was het meerdere malen voorgekomen dat resultaten bij acties verloren gingen of doordat de vliegtuigen te laat boven de plaats van actie verschenen. Ten behoeve van de geheime berichtenwisseling werd van de Britse vercijfersystemen gebruik gemaakt. De ervaring was, dat bv. het vercijferd uitgeven van een bombardementsbevel van gemiddelde lengte doorgaans 2 à 3 uren vergde. Het ontcijferen ter plaatse van ontvangst duurde nagenoeg even lang. Ten gevolge van het overdreven vasthouden bij het F.E.C. (Far East Command) aan volledige vercijfering van alle berichten, trad er een onaanvaardbare vertraging

op in de verbindingen. Vooral bij de convooibeveiliging leidde dit tot moeilijkheden.

Het F.E.C. had nl. de medewerking van de vm. Nederlands-Indische luchtmachtverzoekt de beveiliging tegen Japanse luchtaanvallen van de route door Straat Soenda en Straat Bangka voor haar rekening te nemen. Na het passeren van deze route werd de beveiliging van de Convooien door de luchtmachtverzoekt van het F.E.C. overgenomen. Voor de goede regeling en voorbereiding van de convooien was een snel en innig contact met het F.E.C. noodzakelijk. Het bleek echter dat het actienemen op zeer dringende berichten tengevolge van het verencijferen soms 24 uur vertraging ondervond. Naar aanleiding hiervan is door de Legercommandant persoonlijk een krachtig verzoekt tot de Britse opperbevelhebber van het F.E.C. te Singapore gericht om te komen tot een gebruik in klare taal voor de daartoe in aanmerking komende berichten. Dit verzoekt had inderdaad het gewenste gevolg. De bevelen werden daarna gesplitst in een deel dat vercijferd werd (voorbereidingsbevelen) en een deel dat in klare taal werd uitgezonden.²²⁾

De gevallen te noemen en te omschrijven, waarin het verantwoord is om geclassificeerde berichten in klaar uit te zenden, is niet doenlijk. Er zijn geen vaste regels voor te schrijven. Het niet vercijferen van geclassificeerde berichten blijft riskant. Als het om duizenden eigen mensenlevens en het lot van de Staat gaat, dient een commandant zich eerst ernstig te beraden alvorens de verantwoording op zich te nemen om een geclassificeerd bericht in klaar te doen uitzenden. Men dient zich wel te bedenken, dat een klaar uitgezonden bericht eveneens tot de vijand gericht is en het is niet van te voren te zeggen of en hoe snel een vijand, die over een perfecte interceptiedienst beschikt, in staat zal zijn op dat bericht te reageren. Het kan gebeuren, dat een commandant, die het aangedurfd heeft om een bericht van urgent operationeel belang in klaar over de radio te laten uitzenden en welk bericht de vijandelijke interceptie ontgaan is, een eclatant succes behaalt en daarmee alle lof en eer krijgt toegezwaard, terwijl een andere minder gelukkige commandant, die onder dezelfde omstandigheden heeft gehandeld, een verpletterende nederlaag wordt toegebracht en alle schande van een fiasco moet ondergaan, doordat een zeer waakzame en snel reagerende vijand het bewuste bericht onderschept heeft.

Overigens valt het niet moeilijk om over de noodzaak van het al dan niet vercijferen te beslissen, als men maar bedenkt dat de cryptografie (codedienst) de beschermer van onze geheimen is en dus ook van onze onvervangbare mankracht en ons kostbaar materieel.

²²⁾ Uit het Verslag van de krijgsverrichtingen van de M.L. (8 Dec. '41-8 Maart '42).

Erratum.

In deel I van dit artikel, op bladzijde 328 (Juli-aflevering), vierde regel van onder, is tussen de woorden „doelbewust” en „maakt” het woord „dienstbaar” uitgevallen.

De betrokken zin dient te luiden: „Dit is de eerste Griekse diplomaat en veldheer, die cryptografie doelbewust dienstbaar maakt aan de behoeften van de diplomatie en van de oorlogvoering”.

De strategie van de koude oorlog en zijn bestrijding

door B. KONING, Kolonel van de Generale Staf

Uit de krijgsgeschiedenis kan men concluderen, dat elke oorlog wordt beheerst door twee grote kernpunten.

In de eerste plaats is de oorlog een *strijd tussen twee willen*, waarbij het er om gaat de wil om te strijden bij de tegenpartij te breken. Daarnaast blijkt, dat vrijwel elke oorlog ongekende risico's met zich meebrengt. De menselijke berekeningen komen in een oorlog heel vaak niet uit. En de kans, dat een en ander misloopt, wordt groter naarmate een oorlog langer duurt.

De Russische revolutionnair Lenin doorzag dit met grote scherpzinnigheid. Maar dat niet alleen; hij trok er de juiste conclusies uit en verwerkte die in een nieuwe theorie, *de oorlog zonder risico's!*

Lenin had deze nieuwe theorie nodig, want van het moment af, dat hij de macht in Rusland tot zich had getrokken, verklaarde hij in staat van oorlog te zijn met de rest van de wereld: de kapitalistische wereld. Zijn doel was niet meer of minder dan de stichting van de Wereld Sovjet Republiek, met Moskou als hoofdstad. Een imperialistisch streven, dat zijn gelijke in de wereld nog niet heeft gehad. Maar Lenin begreep, dat hij dit plan niet door middel van een „gewone” oorlog zou kunnen verwezenlijken. Daar was de rest van de wereld te sterk voor.

Geluidloze methode

De theorie, die Lenin als aanvulling op de beschouwingen van Clausewitz had uitgedacht, ging er vanuit, dat — altijd en onder alle omstandigheden — de *mens* de doorslaggevende factor in de strijd is. Zodra het moreel van de mens gebroken is, is de strijd beslist. Tot en met de eerste wereldoorlog hebben alle staatslieden en strategen uiteindelijk gepoogd, om — als het zover kwam — door middel van geweld, de oorlog, het moreel van de tegenpartij te breken. Dat bleek een kostbare en riskante methode te zijn. Men kan het daarom — zo redeneerde Lenin — veel beter, minder kostbaar en minder riskant doen, op een geluidloze manier. Het geweld van de oorlog maakt de mens wakker. De geluidloze methode heeft het voordeel, dat de tegenpartij — of althans grote delen daarvan — het vaak niet eens merkt, dat aan zijn ondergang wordt gewerkt. Ontwricht het maatschappelijk leven, wakker tweedracht aan, ontnem de mens zijn vertrouwen in zijn geestelijke, politieke en militaire leiders, maak de mens los van zijn geestelijke en maatschappelijke plechtankers, breng hem tot waanhoop door dreiging met oorlog en daarna het weer laten wegebben van het gevaar, speculeer op haat, nijd, eerzucht en hebzucht, ontnem de mens zijn vertrouwen in de staat en zijn idealen. Als een volk eenmaal zóver is, dan is het ook niets meer waard. Dan wil dat volk ook niet meer vechten voor de verdediging van die staat, waarin hij het geloof verloren heeft. Dan is een kleine duw van buiten af voldoende om dat volk, die staat, in elkaar te doen storten. Dan zijn er dus geen lange

kostbare en riskante oorlogen nodig. Dan heeft men zijn doel bereikt met de geluidloze methoden van de „koude oorlog”!

De stille kernsplitsing

De hedendaagse mensheid maakt zich — zeer terecht — ernstige zorgen over de geweldige klap, die ontstaat bij het springen van een atoom- of waterstofbom, waarbij ongekeerde hoeveelheden energie vrijkomen, als gevolg van de kernsplitsing. Het is de kernsplitsing die het hedendaagse leven beheerst.

Maar er is — in het kader van de koude oorlog — nog een andere poging tot kernsplitsing aan de gang. Een stille kernsplitsing, die veel gevaarlijker is dan de luidruchtige, die ontstaat bij de explosie van de atoom- en waterstofbom.

De gewone maatschappij is óók opgebouwd uit kernen. Deze kernen worden gevormd door de *gezinnen*. En wat zien wij nu in de koude oorlog? Daarin legt men het er op aan de gezinnen te splitsen, kapot te maken. Zo vroegtijdig mogelijk poogt men reeds het kind los te maken van het gezin. Bij de Nazi's was dat het geval met de „Wimpfen”, daarna de „Hitlerjugend” en tenslotte de S.S. Achter het IJzeren Gordijn geschiedt dit in de verschillende trappen der „Komsomols”, de communistische jeugdverenigingen. Het kind zo vroegtijdig mogelijk uit de band van het gezin, waarbij het kind tegen de ouders en de ouders tegen het kind worden uitgespeeld. De „stille kernsplitsing”, die ten doel heeft om deze maatschappij in zijn wortels te ontwrichten, waardoor die maatschappij inderdaad van binnenuit wordt uitgehold, kapot gemaakt. Stille kernsplitsing, met als uiteindelijk resultaat, dat de „mens” wordt gedegradeerd tot een stom stuk materiaal in handen van de staatsalmacht. Stille kernsplitsing een van de allergevaarlijkste vorm van de koude oorlog.

De mens een bom

Vandaar, dat Lenin de mens een „potentiële bom” noemde, die men langzaam maar zeker kan „laden” door haat, nijd, slechte sociale toestanden, angst, armoede, om hem op het moment dat de leider dat nodig acht, te laten exploderen. Het is wel bijzonder denigrerend en onmenselijk de mens met een bom, een vernietigingsmiddel, te vergelijken. Maar in de dictatuur heeft de mens ook geen waarde.

De koude oorlog is „totaal”. Niemand ontkomt er aan. En de strategie van de koude oorlog heeft als doel een eventuele „hete” oorlog zonder risico te kunnen laten verlopen. Nog mooier is, als men helemaal geen hete oorlog behoeft te voeren, ter bereiking van het gestelde politieke doel, doordat de tegenpartij — als gevolg van de toegepaste uithollingsmethoden — innerlijk zo kapot is, dat hij zelfs geen strijd meer wil voeren.

De bezetting van Oostenrijk, Tsjecho-Slowakije door de Nazi's zonder oorlog, de moreelondermijning van Frankrijk voor 1940, waardoor dit land in zes weken van de kaart kon worden geveegd — de korte oorlog zonder risico's — vormen de mooiste voorbeelden van de toepassingen van Lenins theorieën. Een ander markant voorbeeld was de snelle ineenstorting van de legers van Tsjang Kai Tsjek, toen Mao Tse Tung tot de aanval overging. Tsjangs legers hadden geen vertrouwen meer in

de corrupte camerilla rondom de maarschalk. Evenmin hadden ze een ideaal om voor te strijden. Dat was op de sluipende methode van de koude oorlog allang kapot gemaakt. Daardoor stortte het geheel als een kaartenhuis in elkaar, toen de stoot van buiten kwam. Het is in dit opzicht zeer typerend, dat Hitler indertijd sprak van de „door en door verrotte Westerse democratie”, een geluid, dat wij na 1945 voortdurend van achter het „IJzeren Gordijn” horen.

Het is echter aan ons zelf, te voorkomen, dat de Westerse democratie zodanig wordt uitgehold, dat deze ten slotte onder de dreiging van geweld in elkaar stort. Om dit satanische spel te beletten, is het noodzakelijk, om te leven en te handelen volgens het goed oud-Nederlandse gezegde „houdt het hoofd koel, de voeten warm en het kruit droeg”. Dit betekent: zorg er voor — door de inzet van de gehele persoon, door hard werken — economisch en financieel krachtig te zijn, door geestelijk, moreel en sociaal gezond te blijven, waarbij in het bijzonder alles moet worden gedaan om het gezin gaaf en hoog te houden, terwijl men tenslotte, in nauwe samenwerking met de bondgenoten, militair sterk moet zijn. En het complex van maatregelen, dat uit deze combinatie van gedachten moet volgen, dient in zijn geheel gebaseerd te zijn op *de grote — alles beheersende — beginselen van de vrijheid van de geest en de rechten van de mens!*

Als wij voor deze beginselen op de bres willen staan, wint het Westen de koude oorlog en wordt naar alle waarschijnlijkheid een oorlog voorkomen. Want deze beginselen staan oneindig veel hoger dan de doctrines van achter het IJzeren Gordijn, waar de absolute onderwerpenheid aan de staatsalmacht de basis van alles is. En het zijn en blijven altijd de „beginselen”, de geestelijke en morele grondslagen van ons denken en doen, die de doorslag geven. Beginselen — als ze goed zijn — laten zich niet tegenhouden door ijzeren gordijnen. Dat de beginselen van het Westen goed zijn, wordt wel bewezen door de instelling en handhaving van het IJzeren Gordijn. Als de Westerse beginselen slechter waren, dan die van achter het IJzeren Gordijn, dan was dat gordijn helemaal niet nodig. Maar met alle macht poogt het Oosten het doordringen van de ideeën van het Westen te voorkomen, een pogen, dat tot mislukking is gdoemd. Want ideeën trekken zich toch niets van IJzeren Gordijnen en geheime staatspolitie aan.

Het voorbeeld van 1848

In het revolutiejaar 1848 wankelden de tronen van vele vorsten. In het bijzonder had de Habsburgse troon in Wenen het zwaar te verduren. De Tsaar van Rusland — Nicolaas I — bood de Habsburgse collega de nodige hulp aan. Hij kon dat doen, want zo zei hij: „in mijn rijk is geen plaats voor revolutionaire gedachten”. Inderdaad werd de opstand tegen de Habsburgse monarchie met Russische hulp neergeslagen. Maar in datzelfde Rusland ontstond het nihilisme. In 1881 kwam de zoon van Nicolaas I — Tsaar Alexander II — door een bomaanslag om het leven. En in 1917 — 69 jaar na de trotse woorden van Nicolaas I — werd zijn achterkleinzoon Nicolaas II door de grootste revolutie van alle tijden weggevaagd.

Wij Nederlanders zijn een vredelievend volk. Daar kunnen wij trots op zijn. Het beschavingspeil van een volk, dat de vrede lief heeft, staat

oneindig veel hoger, dan dat van een volk, dat het geweld verheerlijkt ter bereiking van zijn imperialistische doeleinden. Maar daarnaast haten wij met evenveel kracht elke vorm van onderdrukking van de vrijheid. Daarvoor op de bres te willen staan, daarvoor onze wil tot strijden te tonen als het zou moeten, dat is het juiste antwoord op de strategie van de koude oorlog.

Ook in het leger

Het is van het hoogste belang, dat deze begrippen óók in het leger gemeengoed zijn en worden uitgedragen. Dan voelen allen, die tot het leger behoren, zich die „kruisvaarders voor de vrijheid”, die ook hun voorgangers bij de grote Invasie op 6 Juni 1944 zijn geweest. Dan wordt elke soldaat de grote propagandist voor vrijheid en vrede in zijn eigen omgeving! Dan zal het leger die goodwill en sympathie krijgen, die het voor het vervullen van zijn hoge taak onverbiddelijk nodig heeft. Veel — zo niet alles — hangt daarbij af van de officieren en onderofficieren, die het hoofd, het hart en de ruggegraat van het leger zijn. Zij geven het leger vorm, gestalte en inhoud. Het doel van hun optreden moet zijn, goede en overtuigde soldaten te vormen, die zich er van bewust zijn voor een hoog ideaal te staan. Dat moet het uitgangspunt wezen. Dan wordt inderdaad het leger het „schild der democratie”, waarachter de vrijheid en de vrede veilig zijn. Het leger moet een instituut zijn, waarin men er lichamelijk en geestelijk op vooruit gaat. Dan zal het vertrouwen van het volk in „zijn” leger steeds groter worden. Daardoor zal de kracht van dat leger in evenredige mate stijgen, met als resultaat, dat het Westen een keiharde noot wordt om te kraken. Zo hard, dat een eventuele agressor zich nog wel eens twee keer zal bedenken om te proberen deze noot te kraken.

Wanneer wij zó op de strategie van de koude oorlog reageren, dan wordt deze strategie een boemerang, die zijn slingeraar zèlf het hardste treft. Vrijwel alles hangt daarbij van ons eigen optreden af. Het zijn de officieren en onderofficieren die hierbij een zeer grote en verantwoordrol kunnen spelen.

*Onervaren aanvoerders hebben de neiging alles te willen behouden.
Maar hij die alles dekt, dekt in werkelijkheid niets.*

Frederik de Grote.

We have to give to every man a spirit that burns like a flame.

Maarschalk Montgomery in een toespraak tot zijn officieren voor de slag bij el Alamein.

De Russische soldaat, zijn strijdwijze en onze opleiding¹⁾

door A. HAGENAARS, Eerste Luitenant der Infanterie.

De Russische soldaat.

Wanneer wij in Nederland nog verschillen kunnen waarnemen tussen Limburgers en Friezen, Hollanders en Brabanders, dan is het duidelijk, dat bij een volk als het Russische, ternauwernood gesproken kan worden van „*De Russische soldaat*”. De verschillen strekken zich daar uit over werelddelen en rassen. De nog gedeeltelijk als veenomaden levende Kirgiezen, de Mongoolse stammen langs de Chinese grens, de Siberische volken en de grootstedelingen van Moskou of Leningrad, om enkele voorbeelden te noemen, onderling te vergelijken zou ondoenlijk zijn. Toch vinden we ook bij hen een gemeenschappelijke factor en is dit niet in het communisme, dan toch wel in het sterk nationaal voelen, wat de Rus kenmerkt.

De Rus vecht voor zijn vaderland en het lijdt zelfs geen twijfel, of het communisme heeft deze eeuwenoude vaderlandsliefde, die de Russen al een halt deed toeroepen aan Napoleon, nog weten te versterken en uit te buiten. De Russische soldaat is bovendien een dapper soldaat, daaraan te twifelen zou gelijk staan met loochenen van feiten, zoals we die in de laatste wereldoorlog in overvloed vinden. Deze twee eigenschappen, dapperheid en vaderlandsliefde waarbij nog gevoegd kunnen worden een grote terreinvaardigheid, gehardheid en discipline, maken hem tot een niet te onderschatten tegenstander. Maar en dit moeten we niet vergeten, tegenover deze goede eigenschappen staan minstens evenzovele slechte, die zijn waarde als soldaat beperken. Om te beginnen komen bovengenoemde kwaliteiten pas dan tot uiting, wanneer de Rus optreedt in *massa*. Hij is behept met een massa kuddegeest, welke op zijn beurt dikwijls aanleiding heeft gegeven tot een massale overgave.

Waarschijnlijk is dit een gevolg van het feit dat het ontwikkelingspeil van het Russische volk, in zijn geheel gezien, nog lang niet op de hoogte staat, die het Westen bereikt heeft. Domheid is nog steeds een kenmerkende eigenschap van de gemiddelde Russische soldaat. Vandaar ook dat het type van de intelligente individuele soldaat, doorvechtend in de geest van zijn commandant ook wanneer hij op zichzelf is aangewezen, zoals we die in de Westelijke legers aantreffen, bij de Russen een zeldzaamheid was. Mogelijk dat in een toekomstig conflict, tengevolge van de voortschrijdende ontwikkeling en dus van de individualiteit dit type veelvuldiger zal voorkomen, maar het is een open vraag, of hij in dat geval, deze individualiteit zal kunnen verenigen met wat momenteel, de grote kracht vormt van alle communistische legers: de met doodsverachting voortrollende massa, de levende stoomwals.

¹⁾ Hoewel over de tactiek en het optreden van de Russische soldaat reeds verscheidene referaten zijn opgenomen in de rubriek „Uit de buitenlandse vakpers”, wordt dit artikel geplaatst wegens de suggesties welke hierin zijn gegeven voor onze opleiding en noodzakelijke wijze van optreden.

Redactie.

De Russische strijdwijze

Aanval:

Ofschoon de Russen op het hoogste niveau zich meesters tonen in de strategie, geldt dit in veel mindere mate voor de lagere leiders. Wij vinden daar een gebrek aan initiatief en plooibaarheid, wat tot gevolg heeft dat zij kost wat kost vasthouden aan een eenmaal voorgenomen plan.

Massa-aanval:

De aanval wordt meestal „en massa” ingezet, en bij mislukking worden — veelal op dezelfde plaats — steeds weer nieuwe aanvalsgolven op het doel afgestuwd, tot dit genomen is of, de beschikbare mankracht opgebruikt. Met deze karakteristiek moeten onze soldaten tijdens de opleiding vertrouwd gemaakt worden. Bij het beoefenen van de verdediging moeten wij een vijand laten optreden, die de verdedigende troep in aantal verre overtreft. De soldaat moet gewend worden aan een in massa op hem ingezette aanval en vrouwen krijgen dat hij kan standhouden ook wanneer deze aanval twee of drie maal herhaald wordt. Aangezien het afslaan van dit soort aanvallen vaak meer een kwestie is van zenuwen dan van technische vaardigheid is het niet voldoende om alleen te vertellen wat hem in dit opzicht mogelijk te wachten staat, maar moet de soldaat met het beeld vertrouwd gemaakt worden. Dit om te voorkomen dat hij deze ervaring voor de eerste maal zou opdoen als het harde werkelijkheid is en deze niet verwachte, angstaanjagende aanblik hem al tot een verslagen man maakt nog voor hij een schot gelost heeft. Aan deze massa inzet wordt door de Russen meer waarde gehecht dan aan manoeuvreervaardigheid. Het toepassen van deze tactiek wordt hun niet alleen mogelijk gemaakt doordat zij een onmetelijk mensenreservoir ter beschikking hebben, maar ook door de betrekkelijk geringe waarde die de Rus, ook de individuele soldaat, hecht aan het leven. Zeer duidelijk komt dit ook bijvoorbeeld tot uiting bij de rantsoenering, zoals dit ook bij de Japanners het geval was: hoge rantsoenen voor de frontsoldaten, lage rantsoenen voor personeel opgenomen in de hospitalen.

Infiltratie:

Naast en in combinatie met de massa inzet, is de *infiltratie* een veelvuldig gebruikte aanvalsmethode. Groepen, pelotons, compagnieën, ja hele bataljons infiltreren tussen gevormde steunpunten door om vanuit ver achter de linies gelegen verzamelplaatsen reserve-troepen, stafkwartieren en bevoorradingsinstallaties aan te vallen. Deze infiltratie gebeurt dan niet bij wijze van commando-raid, maar vormt een deel van het opgezette aanvalsplan. Deze tactiek wordt ook door de Chinezen graag en vaak toegepast. Ook hier is de morele werking van een dergelijke onverwachte aanval op achterwaarts gelegen opstellingen zeer groot en dus moet de troep op dit soort optreden worden voorbereid. Zorgeloosheid en gebrek aan waakzaamheid, ook bij onderdelen die enkele kilometers achter de frontlijn gelegen zijn, is uit den boze. Alle maatregelen die infiltratie kunnen voorkomen, moeten worden toegepast en aan deze „*Infiltratie-afweerdiscipline*” dient streng de hand te worden gehouden.

Veel kan worden voorkomen met de volgende eenvoudige maatregelen, waarvoor het enige vereiste is: *consequente doorvoering*.

1. Uitzetten van waarnemings- en luisterposten tussen steunpunten en ook achter de frontlijn (inschakelen van inl. groepen en I en V pelotons, 's nachts voorzien van infrarood-kijkers);
2. Het leggen van mijnen t.t. en tripflares tussen de steunpunten.
3. Patrouille-plan voor alle onderdelen.
4. Een goed alarmsysteem en beveiligingsplan voor alle bivaks (opstellingen voor al het personeel).

Deze maatregelen moeten, bij een op infiltratie beluste tegenstander, niet alleen worden toegepast door de voorste troepen, ter voorkoming van verrassing van de eigenstelling, maar door alle onderdelen en gericht zijn op het terrein gelegen tussen de steunpunten.

Nachtaanval:

De Russen zijn meesters in het nachtgevecht en zij voeren hun aanvallen dan ook vaak bij nacht uit. Voor het tijdstip waarop zij ingezet worden geldt als voornaamste argument: het bereiken van verrassing. Ook hier stuiten wij weer op een stiefmoederlijk bedeed onderdeel van onze opleiding. De Russen zijn, doordat zij meer vertrouwd zijn met de natuur dan de westelijke soldaten, beter geschikt voor het nachtgevecht. Onze soldaten moeten deze geschiktheid verwerven door veelvuldige oefening. Na het bereiken van de technische geschiktheid komt dan nog het voornaamste punt, wat ook bij de aanval, overdag reeds is behandeld: zal de soldaat wanneer hij een nachtelijke massa-aanval te verduren krijgt, gebruik maken van zijn wapen? Zal hij de voorbereide stormvuren afgeven, wanneer schreeuwende en tierende tegenstanders in grote getale op hem komen afstormen? Ja, maar dan moet hij *mentaal* hierop voorbereid zijn. Hij moet zich het beeld herinneren uit zijn opleidingstijd, waardoor vele factoren die anders verlammend op de wil zouden werken, worden geannuleerd.

Verdediging:

Vaste tactische principes voor de verdediging komen niet zo duidelijk tot uiting als dit bij de aanval het geval is. Dit is misschien een gevolg van het feit dat de Russische verdediging altijd gebaseerd is geweest op een strategisch beginsel en wel: de enorme uitgestrektheid van zijn achterland. Momenteel schijnt niet alleen de verdediging, maar hun gehele oorlogvoering hierop te berusten, uitgewerkt in een systeem van aanvallen en terugtrekken. Een enigszins Oosters aandoende opvatting, die ook door Mao-Tse-Toung is aangegeven en in Korea getest. Toch zijn ook over het optreden tijdens de verdediging diverse bijzonderheden tot uiting gekomen.

- a. Over het algemeen is de Rus *taai* en *vasthoudend* in de verdediging. Vaak blijft hij gebruik maken van zijn wapen ook al is hij zwaar gewond. Een punt om bij de opleiding rekening mee te houden, zoals dit ook gebeurde tijdens de training voor uitzending naar Indonesië. Thans wordt er slechts weinig aandacht aan geschonken.
- b. De Rus is zeer *onberekenbaar*. Dit heeft tot gevolg dat eenheden die zich de ene dag hardnekkig verdedigen, de volgende dag bij een betrekkelijk geringe aanval de strijd kunnen opgeven.
- c. De Rus graaft zich zeer snel in. Uitgebreide loopgravenstelsels worden in de kortst mogelijke tijd gegraven.

- d. Tegenaanvallen staan op de voorgrond.
 e. De verdediging wordt vaak ingericht in dorpen en bossen, terwijl het optreden hiertegen zeer wordt bemoeilijkt door hun grote vuurdiscipline en goede camouflage.

Voor de training in bosgevechten is in ons land gelegenheid genoeg. Veel minder is dat het geval met gevechten in oorden. Toch dienen onze troepen ook de tactiek van deze soort gevechten terdege onder de knie te hebben.

Literatuur

Lt. kl. Bertel: Sovjet tendenzen inzake tactiek.

Maj. De Puc: Het Sovjet leger.

Kol. Dingler: De Russische soldaat.

Lt. Gen. Von Natmer: Der sowjetische Soldat und die sowjetische Kampfführung.

Nieuwe uitgave

„**VERLORENE SIEGE**” door Veldmaarschalk Erich von Manstein. 664 blz. met alle situatiekaarten. Uitg. Athenäum-Verlag. Prijs DM 22.

Maarschalk Von Manstein is een der bekwaamste strategen aan Duitse zijde in de tweede wereldoorlog geweest. Een Engelse strateeg-publicist noemde hem zelfs de gevaarlijkste tegenstander der geallieerden. Een man die de moderne opvatting van beweeglijkheid paarde aan het klassieke begrip van de kunst van manoeuvreren. Een man, die de technische details met de grootste aanvoerderseigenschappen op de juiste wijze in zich wist te verenigen.

Het boek behandelt de veldtochten in Polen in 1939, in het Westen in 1940, in welke laatste veldtocht hij zulk een bijzondere rol heeft gespeeld en de strijd op het Oostfront tot de zomer 1944 toen Von Manstein door Hitler werd afgedankt.

Het is bijzonder interessant te lezen hoeveel strijd er in de eigen gelederen van de Duitse legerleiding werd gevoerd om een plaats onder de zon, waarbij eigen eer en glorie een belangrijke plaats innamen. In het hoofdstuk „die Entmachtung des O.K.H.” geeft schrijver ons een indruk daarvan. Het resultaat was, dat het O.K.H. na de Poolse veldtocht Hitler geen uitgewerkt plan voor toekomstige operatiën kon aanbieden, waardoor Hitler zijn eigen persoonlijke inzichten kon laten botvieren en het strategische dilettaantisme hoogtij kon gaan vieren. In het hoofdstuk „Hitler in der Ausübung des militärischen Oberbefehls” komt dit

op ontstellende wijze naar voren. Een bijzondere plaats neemt het drama van Stalingrad in. Met tot nu toe onbekende documenten toont de maarschalk aan, dat het ontzet van het ingesloten 6e Duitse leger mogelijk is geweest. Maar de starheid en de onbekwaamheid van Hitler verhinderden de juiste inzet der krachten die voor het ontzet bestemd waren. Het is wel een zeer treffende omstandigheid, dat deze strateeg, die het voortdurend in een beweeglijk optreden zocht, door de maatregelen van Hitler daar zo in werd geremd en gehandicapt. Niettemin wist Von Manstein met de hem ter beschikking staande middelen op waarlijk meesterlijke wijze te werken, waarbij vele zeker schijnende nederlagen werden voorkomen.

De Veldmaarschalk noemt zijn boek zelf „die Aufzeichnung eines Soldaten”, en spreekt daarbij de hoop uit, dat de historici ook iets aan dit boek zullen hebben, daar men — aldus schrijver — uit de officiële documenten eigenlijk nooit een juist denkbeeld en inzicht omtrent situaties kan krijgen, daar men er zo goed als nooit in kan lezen, hoe de verantwoordelijke en handelende persoonlijkheden hebben gedacht en situaties hebben beoordeeld. Daarbij geeft schrijver op volkomen verantwoorde militair wetenschappelijke wijze op zeer klare en duidelijke wijze aan wat goed en wat fout is geweest. Door dat alles is „Verlorene Siege” niet alleen een historisch werk, maar is het tevens een leerboek der strategie, dat voor elk officier van grote betekenis is en waarvan wij de bestudering ten zeerste aanbevelen. B. K.

Chronologie van de Tweede Wereldoorlog

door B. KONING, Kolonel van de Generale Staf

IX (Slot van blz. 352)

12 Maart. De Russen nemen Küstrin.
15 Maart. Alle Japanse weerstand op Iwoshima gebroken.

17 Maart. De Amerikanen nemen Colblenz.

18 Maart. De Amerikanen nemen Bingen en Kreuznach. De Russen nemen Kolberg in West Pommeren.

19 Maart. De Amerikanen nemen Worms en Saarlautern. De Amerikanen landen op Panay in de Philippijnen.

20 Maart. De Amerikanen bezetten Ludwigshafen en Kaiserslautern.

22 Maart. De Amerikanen nemen Neuwied van het bruggehoofd bij Remagen uit. Amerikanen over de Rijn bij Oppenheim. De Russen nemen Zoppot.

23 Maart. De Engelsen onder Montgomery over de Rijn bij Wesel.

24 Maart. Russisch offensief in Hongarije. Zij veroveren Stuhlweissenburg.

25 Maart. De Amerikanen breken uit het bruggehoofd van Remagen uit. De 21^e legergroep van Montgomery neemt Rees en Stockem op de Oostelijke oever van de Rijn. Het 3^e Amerikaanse leger neemt Darmstadt. Churchill aan de Rijn.

26 Maart. Het 7^e Amerikaanse leger over de Rijn bij Worms. De Russen nemen Neusohl in Slowakije en Papa in Hongarije. Lloyd George, Brits minister-president uit de eerste wereldoorlog sterft op 82-jarige leeftijd.

27 Maart. Argentinië verklaart Duitsland de oorlog.

28 Maart. De Russen nemen Gdynia aan de Oostzee en Sarvar in Hongarije. Het 1^e Amerikaanse leger neemt Marburg. De Amerikanen nemen Cebu in de Philippijnen.

29 Maart. De Canadezen nemen Emmenrik. Het 7^e Amerikaanse leger neemt Mannheim. Het 3^e Amerikaanse leger neemt Wiesbaden, Frankfort en Aschaffenburg.

30 Maart. De Russen nemen Danzig. De Russen overschrijden de Oostenrijks-Hongaarse grens bij Köszeg.

1 April. Het 1^e en 9^e Amerikaanse leger brengen de verbinding met elkaar tot stand bij Lipstadt. Het Ruhrgebied geheel omsingeld. Het 1^e Amerikaanse leger neemt Paderborn en Hamm. De Canadezen nemen Enschede. De Amerikanen landen op Okinawa in de Rieo-Kioe archipel.

2 April. De Engelsen nemen Munster.

3 April. De Canadezen over het

Twente-Rijnkanaal. De Engelsen nemen Rheine.

4 April. De Amerikanen nemen Kassel. De Fransen nemen Karlsruhe. De Russen nemen Bratislava.

5 April. De Canadezen nemen Almelo. De Engelsen nemen Minden en trekken over de Weser. Het 3^e Amerikaanse leger neemt Eisenach. Nieuwe Japanse regering onder Baron Hozuki.

6 April. Het 9^e Amerikaanse leger neemt Hameln en trekt over de Weser. Tito neemt Serajevo.

7 April. Het 1^e Amerikaanse leger neemt Göttingen. Zeeslag bij Okinawa, Zwarte Japanse nederlaag.

8 April. Geallieerde parachutisten landen in het N.O. van ons land. De Fransen nemen Pforzheim.

9 April. De Russen nemen Koningsbergen. Het Duitse slagschip „Admiraal Scheer” door de R.A.F. tot zinken gebracht.

10 April. De Canadezen nemen Deventer. Het 9^e Amerikaanse leger neemt Hannover. De Engelsen nemen Thazi in Birma.

11 April. De Canadezen bij Wilp over de IJssel. Het 9^e Amerikaanse leger neemt Essen. Het 3^e Amerikaanse leger neemt Weimar. Het 7^e Amerikaanse leger neemt Schweinfurt.

12 April. President Roosevelt sterft. Truman volgt hem op. Het 9^e Amerikaanse leger neemt Brunswijk en trekt over de Elbe. Het 3^e Amerikaanse leger neemt Erfurt. De Fransen nemen Baden-Baden en Rastadt. Spanje verbreekt de diplomatieke betrekkingen met Japan.

13 April. De Russen nemen Wenen. De Engelsen nemen het concentratiekamp Belsen. Het 3^e Amerikaanse leger neemt het concentratiekamp Buchenwald en Jena. Het 9^e Amerikaanse leger neemt Duisburg. De Chinezen beginnen een nieuw offensief in Honan en Hopei. De Engelsen nemen Kyaakpadung in Birma. Chili verklaart de oorlog aan Japan.

15 April. Het 1^e Amerikaanse leger neemt Leuna en Köthen. Het 3^e Amerikaanse leger neemt Bayreuth. De Canadezen nemen Arnhem.

16 April. De Canadezen nemen Harlingen en de kop van de afsluitdijk. De Duitsers laten de Wieringermeerpolder onder water lopen. Het 7^e Amerikaanse leger neemt Nürnberg. Offensief der Geallieerden in Italië.

17 April. De Canadezen nemen Groningen. Het 8^e Engelse leger neemt Argenta

in Italië. De Russen nemen Zistersdorf in Oostenrijk. Russisch offensief aan Oder en Neisse.

18 April. Alle Duitse weerstand in het afgesneden Ruhrgebied gebroken. Het 1° Amerikaanse leger neemt Düsseldorf. Het 9° Amerikaanse leger neemt Maagdenburg. De Engelsen nemen Lüneburg.

19 April. De Engelsen nemen Lauenburg aan de Elbe. Het 1° Amerikaanse leger neemt Leipzig en Halle.

20 April. Het 3° Amerikaanse leger neemt Nürnberg. De Fransen nemen Breil in de West-Alpen.

21 April. Het 1° Amerikaanse leger neemt Dessau. Het 3° Amerikaanse leger neemt Asch in Tsjecho-Slowakye. De Fransen nemen Stuttgart. De Engelsen nemen Bologna in Italië.

22 April. De weerstand van de ingesloten Duitse troepen in de Harz gebroken door 1° en 9° Amerikaanse leger. Het 7° Amerikaanse leger trekt over de Donau. De Fransen bereiken het Bodensee.

23 April. De Russen nemen Frankfurt aan de Oder en Oraniënborg. Göring door Hitler uit al zijn functies ontheven. De Geallieerden in Italië bereiken de Po.

24 April. De Engelsen nemen Bremen. Het 7° Amerikaanse leger neemt het concentratiekamp Dachau. Het 8° Engelse leger neemt Ferrara in Italië. Het 5° Amerikaanse leger neemt Spezzia en Modena in Italië. De Fo wordt overgetrokken. De Engelsen nemen Pinyinman in Birma.

25 April. De conferentie der Verenigde Volkeren te San Francisco begint. De Amerikanen en Russen brengen de verbinding met elkaar tot stand bij Torgau aan de Elbe. Berlijn door de Russen omsingeld. De Russen nemen Pillau in Samland. Het 5° Amerikaanse leger neemt Mantua en Parma in Italië.

26 April. De Russen nemen Stettin en Brunn in Bohemen. Het 3° Amerikaanse leger neemt Regensburg. Pétain bij het overschrijden van de Frans-Zwitserse grens gearresteerd.

27 April. De Fransen nemen Ventimiglia in Italië. Het 5° Amerikaanse leger neemt Genua.

28 April. Het 7° Amerikaanse leger neemt Augsburg en Füssen. Het 5° Amerikaanse leger neemt Brescia en Como in Italië. Mussolini met zijn maitresse en 12 leden van zijn kabinet door Italiaanse partizanen terechtgesteld, na te zijn gearresteerd bij een poging om naar Zwitserland uit te wijken.

29 April. Hitler trouwt met Eva Braun. Hitler wijst admiraal Dönitz als zijn opvolger aan. De Engelsen trekken bij Lauenburg over de Elbe. De Russen nemen

Mecklenburg. Het 8° Engelse leger neemt Venetië.

30 April. Hitler pleegt zelfmoord met Eva Braun in de grote bunker van de Rijkskanselarij te Berlijn. Het 7° Amerikaanse leger neemt München. De Fransen nemen Friedrichshafen. De Joegoslaven nemen Triëst.

1 Mei. De Engelsen nemen Udine in Italië en brengen de verbinding tot stand met de Joegoslaven. De Australiërs met Nederlandse troepen landen op Tarakan. Griekse troepen landen op Rhodos. Geallieerden landen bij Rangoon in Birma.

2 Mei. Alle Duitse weerstand in Berlijn opgegeven. De Engelsen nemen Lübeck en Wismar. De Canadezen nemen Oldenburg. De Duitse strijdkrachten in Italië capituleren. Laval per vliegtuig in Barcelona aangekomen, waar hij wordt gearresteerd.

3 Mei. Koningin Wilhelmina en Prinses Juliana in Nederland aangekomen. Admiraal Dönitz zend admiraal Von Friedeburg naar Maarschalk Montgomery voor wapenstilstandsbesprekingen. Het 7° Amerikaanse leger neemt Innsbruck in Tirol en bereikt de Brenner pas. De Engelsen trekken Triëst binnen. De Engelsen nemen Rangoon in Birma.

4 Mei. Het 7° Amerikaanse leger neemt Berchtesgaden. Het 7° Amerikaanse en 5° Amerikaanse leger ontmoeten elkaar op de Brenner pas.

5 Mei. Capitulatie van de Duitse troepen in N.W. Duitsland, Nederland en Denemarken. Britse parachutisten landen in Kopenhagen. Het 3° Amerikaanse leger neemt Graz in Oostenrijk. De Russen nemen Swinemünde en Peenemünde. Hevige straatgevechten in Praag tussen Tsjechische patriotten en Duitsers. Admiraal Von Friedeburg en generaal Jodl komen in het hoofdkwartier van generaal Eisenhower aan voor algemene capitulatiebesprekingen.

6 Mei. De Russen nemen het eiland Rügen. Het 3° Amerikaanse leger neemt Pilsen in Bohemen.

7 Mei. Onvoorwaardelijke overgave van Duitsland in het hoofdkwartier van generaal Eisenhower in Reims getekend door generaal Jodl. De Russen nemen Breslau na een beleg van 82 dagen.

9 Mei. De Duitse capitulatie in Berlijn getekend door Maarschalk Keitel, admiraal Von Friedeburg en generaal der vliegers Stumpf. Voor de Geallieerden tekenen voor Amerika generaal Spaatz, voor Engeland luchtmaarschalk Tedder, voor Rusland Maarschalk Sjoekof en voor Frankrijk generaal De Lattre de Tassigny.

10 Mei. De Russen bezetten Praag.

14 Mei. De Engelsen bezetten Klagenfurt in Karinthië.

23 Mei. Alle leden van de regering Dönitz en alle leden van het voormalige O.K.W. gearresteerd.

25 Mei. De Engelsen nemen Bassein in Birma.

27 Mei. De Chinezen nemen Nanning in Kwangsi en Loyaun bij Fuchow.

4 Juni. De Chinezen nemen Saipu bij Fuchow.

6 Juni. Brazilië verklaart Japan de oorlog.

13 Juni. De Geallieerden nemen Broenei op Borneo.

14 Juni. Von Ribbentrop in Hamburg gearresteerd.

15 Juni. De Chinezen nemen Ishan en Hopping in Kwangsi.

21 Juni. Alle Japanse weerstand op Okiwana gebroken.

3 Juli. Amerikaanse troepen in Berlijn.

4 Juli. Engelse troepen in Berlijn. De Australiërs nemen Balik Papan op Borneo.

5 Juli. Alle Japanse weerstand op de Philippijnen gebroken.

14 Juli. Italië verklaart Japan de oorlog.

16 Juli. Eerste atoombom in de woestijn van Nieuw Mexico tot springen gebracht.

17 Juli—2 Augustus. Potsdam conferentie tussen Truman, Stalin, Churchill en Attlee.

26 Juli. Geallieerd ultimatum aan Japan van Potsdam uit. Grote Labour-overwinning bij Britse verkiezingen.

27 Juli. De Chinezen nemen Kweilin.

31 Juli. Laval landt per vliegtuig in de Amerikaanse bezettingszone van Oostenrijk. Gearresteerd en aan de Fransen uitgeleverd.

6 Augustus. Atoombom op Hiroshima.

8 Augustus. Rusland verklaart Japan de oorlog.

9 Augustus. Atoombom op Nagasaki.

10 Augustus. De Japanse regering deelt via de Zweedse en Zwitserse regering mee, dat zij het Potsdam ultimatum aanvaardt, mits de keizer gehandhaafd blijft.

13 Augustus. Buiten Mongolië verklaart Japan de oorlog.

15 Augustus. Japan capituleert.

Uit de Buitenlandse Vakpers

Bankroet der ridderlijkheid?

Schrijver vraagt zich af, of de ridderlijkheid op militair en politiek gebied heden ten dage nog wel bestaat. De eis die de geallieerden in de Tweede wereldoorlog ten aanzien van de „onvoorwaardelijke capitulatie” stelden acht schrijver noodlottig. (Inderdaad is over deze eis in Amerika en Engeland zelve zeer veel te doen geweest. Er is een stroming die beweert, dat deze eis de oorlog daadwerkelijk heeft verlengd en in feite verantwoordelijk is voor de huidige situatie, daar deze eis de Duitsers belette zich over te geven en hen met de rug tegen de muur drukte B. K.) Schrijver is van mening, dat men Duitsland niet ten eeuwige dage datgene wat fout was moeten blijven verwijten.

De oorlog zelve was ontaard, de wetenschap beleefde zijn grootste tragedie, door de vervaardiging van de verschrikkelijkste vernietigingsmiddelen mogelijk te maken. Spionage- en contraspionnagediensten werken met de laagste middelen. De jeugd heeft geen ridderlijke illusies meer. Er is een vertrouwenscrisis, er is corruptie en gemeenheid.

Maar toch zal de ridderlijkheid terug moeten keren en tot uiting moeten komen in het doen van plicht, in getrouwe toewijding aan het gezag. Ridderlijkheid

moet terugkeren in het hart en in de gedachten. Op deze wijze is aldus schrijver, de volksziel te redden.

„Bankrott der Ritterlichkeit” door kolonel b.d. A. Krüger in *Militär-politisches Forum*, April 1955.

B. K.

De zwakke punten in de strategie van het Sovjet Blok.

Als men over het strategische potentieel van het Sovjet blok spreekt heeft men altijd de neiging om aan de grote reserve aan manschappen te denken. Maar daarnaast bestaan er nog heel andere factoren, die de werkelijke waarde van dit potentieel bepalen. Bezien wij b.v. de staalproductie, waarvan de fabricage van kanonnen, tanks, oorlogsschepen en ander oorlogstuig afhangt. De Sovjet Unie produceert **naar schatting** ongeveer 30 miljoen ton staal per jaar, de satellietstaten ongeveer 10 miljoen ton, totaal derhalve 40 miljoen ton. Volgens **officiële** gegevens produceren Engeland, West Duitsland, Frankrijk en de Beneluxlanden 47 miljoen ton en de Verenigde Staten alleen al 103 miljoen ton. Er is dus een enorm verschil in productie. Als de Sovjet Unie deze achterstand, wenst in te lopen, dan dient dit te geschieden door de bouw van

nieuwe fabrieken, staalgieterijen en hydro-electrische stations. Maar dat vereist enorme hoeveelheden staal. Tot het ogenblik waarop het Westen begon met de herbewapening, was de Sovjet Unie beslist in het voordeel, want het kon de toenmalige Westerse oorlogsproductie overtreffen. Maar toen het Westen zijn schouders er onder zette, veranderde de situatie geheel. In 1951 produceerden de Verenigde Staten 960 tanks. In 1953 was dat reeds 9600. Dit geschiedde zonder enige noemenswaardige inspanning.

De normale verbruiksproductie voor het volk werd er niet door beïnvloed. De gemiddelde jaarproductie van 5 à 6000 tanks van de Sovjet Unie, betekenen voor de Sovjet Unie een zeer grote krachtsinspanning, die ten koste gaat van de normale verbruiksproductie. Wil de Sovjet Unie deze productie verhogen, dan zal dat volkomen ten koste van de burgerlijke industrie gaan. Daarom zullen de Sovjet leiders proberen om door vredelievende manoeuvres de Westerse mogendheden er toe te brengen hun defensie inspanning te vermindere. Maar ook op andere gebieden is de situatie voor de Sovjets ook niet zo rooskleurig. In 1951 produceerde de Sovjet Unie 200.000 ton aluminium, hetgeen zeer royaal geschat is, de werkelijke productie ligt eerder om de 140.000 ton. De Verenigde Staten produceerden 705.000 ton en Canada 765.000 ton. Uit de aard der zaak is dit voor de vliegtuigproductie van het grootste belang. Ten aanzien van de petroleumproductie is de positie van het Sovjet blok bepaald zwak. In 1950 produceerde de Sovjet Unie 37,5 miljoen ton. Dit was niet eens voldoende voor de eisen in vredes-tijd, zodat nog een belangrijk deel moest worden onttrokken aan de productie der satellietstaten die 6 miljoen ton bedroeg. De Verenigde Staten produceerden in het zelfde jaar 270.000.000 ton. Daarenboven beschikken de Verenigde Staten nog over de productie van Venezuela van 78.000.000 ton en over die van het Midden Oosten, waarvan de productie — die van Iran niet inbegrepen — 56.000.000 ton bedraagt. In geval van oorlog zou de Sovjet luchtmacht op een sterkte zoals deze nu is ongeveer 24.000.000 ton benzine per jaar gebruiken. Als men daarbij dan nog de enorme behoeften van de gemotoriseerde en gemechaniseerde eenheden en de vloot bij voegt, dan blijkt daaruit, dat er voor de landbouw, die steeds meer gemotoriseerd wordt, geen druppel benzine overblijft. In de tweede wereldoorlog leverden de

Verenigde Staten een derde van de behoeften der Sovjet Unie aan benzine. Het zou voor de leiders der Sovjet Unie zeer verleidelijk zijn om West Europa te veroveren, daar dit op allerlei gebied de achterstand ten aanzien van Amerika zou verkleinen. Maar wat in 1950 wellicht nog een militaire wandeling zou zijn geweest, is dat nu beslist niet meer. De agressieve politiek van de Sovjet Unie heeft een dusdanige reactie op ongekende schaal ontketend en heeft de balans nu in het nadeel van de Sovjet Unie doen doorslaan.

In 1944 produceerde de Verenigde Staten 96.270 vliegtuigen, het Britse Gemeenbest 33.398, wat in totaal dus een productie van 130.000 toestellen betekende. In hetzelfde jaar produceerde Rusland er 30.000. Bovendien zijn de Russische toestellen in degelijkheid en vooral op het gebied der electronica beslist de minderen van de Anglo-Amerikaanse toestellen. Dit zijn de zwakke punten in de strategie der Sovjets. Daarnaast kan nog de vinger op tal van zwakke plekken worden gelegd, waaronder vooral de kwetsbaarheid van het zeer dunne verkeerswegennet en spoorwegen, de tekortkomingen aan de transsiberische spoorweg, de gunstige ligging der Amerikaanse bases.

De belangrijkste hinderpaal van de agressieve bedoelingen van de Sovjets is echter de gezindheid der vrijheidlievende volkeren, in de oppositie tegen de agressie en de weerstand van de tot slavernij gedoemde massa's van de satellietstaten, een weerstand die zich steeds meer manifesteert en die elke dag bijdraagt tot de verzwakking van de strategische positie van het Sovjet blok.

„De zwakke punten in de strategie van het Sovjetblok” door S. Korda in „Tijdschrift voor militaire documentatie”, December 1954. B. K.

De rol der kleine naties in een totale oorlog.

Grondbegrippen als oorlog en vrede hebben hun traditionele betekenissen verloren. De klassieke verschillen tussen front en achterland, tussen burgers en militairen, tussen strijders en niet strijders zijn niet scherp meer te trekken. De „oorlogsverklaring” bestaat nog slechts als een juridisch-ridderlijk overblijfsel, dat niet meer schijnt te passen in de realiteit van de hedendaagse tijd. De moderne oorlog begint al geruime tijd, voordat de wapens gaan spreken. De oorlog beperkt zich niet meer tot een bloedige botsing

tussen legers, iedereen neemt in meer of mindere mate deel aan de vijandelijkheden en ondergaat er de rampzalige gevolgen van.

De oorlog was oorspronkelijk lokaal, daarna internationaal en werd tenslotte een wereldoorlog. Men zou kunnen zeggen dat de oorlog zich horizontaal — d.w.z. geografisch — heeft uitgebreid. Doch daarmee is men onvolledig, want de oorlog heeft zich ook in de diepte uitgebreid. Niemand ontsnapt er meer aan. Er zijn geen neutralen meer. Alle krachten worden gedemobiliseerd en aangewend om het ene grote doel te bereiken, de vernietiging van de tegenpartij. De oorlog is „totaal” geworden.

Totale oorlog betekent strijd tot het uiterste, met gebruikmaking van alle mogelijke middelen, op alle gebieden waar het leven tot uiting komt.

Atomische, biologische en chemische strijdmiddelen zullen worden gebruikt, zodra men meent daar resultaat mee te kunnen bereiken. Daarnaast verbeterde conventionele middelen, de blokkade, subversieve actie, het in het leven roepen van economisch-politieke woelingen in de vorm van stakingen, sabotage, oproer, de psychologische oorlogvoering. Al deze middelen zijn niet nieuw. Ze zijn bekend. Wat er nieuw is, is dat de snelheid en de omvang waarmee ze kunnen worden toegepast aan de thans beschikbare middelen een tot nu toe ongekende belangrijkheid hebben gegeven. Ook werd door een meer systematisch en niet louter toevallig gebruik een grotere doelmatigheid verkregen.

De strijd op wetenschappelijk, economisch, diplomatiek en politiek gebied heeft een ongekende betekenis gekregen.

Schrijver komt dan tot de conclusie, dat een dergelijke oorlog niet op doelmatige wijze kan worden gevoerd met de staven en staforganisaties die wij nu hebben. De structuur der staven en strijdkrachten moeten reeds in vreedetijd aan de nieuwe behoeften worden aangepast. Men moet de nodige maatregelen treffen om **deskundigen** te vormen, die in de staven die functies moeten bekleden, waarin zij de strijd mee helpen kunnen leiden op hun speciaal gebied. De behoeften van de totale oorlog maken de specialisatie van stafofficieren noodzakelijk. Men moet beschikken over stafofficieren die naast de nodige militaire deskundigheid, ook **deskundige bekwaamheid** bezitten op het gebied van massapsychologie, politieke en diplomatieke weten-

schappen, economisch en financiële wetenschap, biologie, physico-chemie enz.

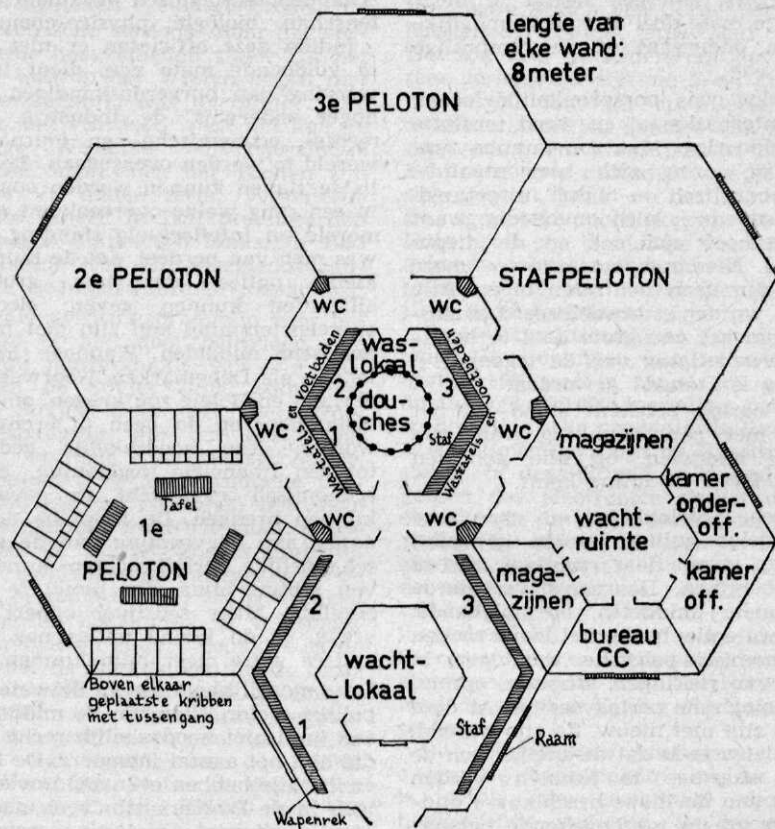
Indien deze officieren er niet of niet in voldoende mate zijn, dient tot aanwerving van burgerdeskundigen uit het hoger onderwijs, de industrie, uit de rechts-, economische- en journalistieke wereld te worden overgegaan. Zij zouden in de staven kunnen worden opgenomen in een rang welke overeenkomt met hun morele en intellectuele standing. Steeds was men van oordeel, dat de hulp die de kleine naties aan hun grote geallieerden kunnen geven, slechts in overeenstemming kan zijn met hun **economische** middelen. Wanneer men aan landen als Denemarken, Noorwegen, Nederland en België zou vragen, om een divisie meer op de been te brengen dan worden deze noodzakelijk gedwongen tot een financiële inspanning, die hun economisch evenwicht in gevaar zou kunnen brengen. De hulp die de kleine naties aan de vorming van de gemeenschappelijke strijdkrachten kunnen geven schijnt bijna zijn limiet te hebben bereikt. Maar schrijver oppert nu de vraag, of de kleine naties nog niet op andere wijze meer hulp kunnen bieden.

Deze mogelijkheid ligt in de wetenschappelijke sector. Hier zijn de middelen van een land niet noodzakelijk recht evenredig aan het aantal inwoners. De Benelux en Turkije hebben evenveel inwoners, alleen in de Benelux zijn veel meer ingenieurs, physici, biologen, psychologen enz. dan in Turkije. De hulp der kleine naties kan aanzienlijk zijn door het leveren van wetenschapsmensen. Men heeft er zeer veel belang aan, dat jonge officieren en onderofficieren in Amerika komen om te worden opgeleid tot piloot. Zou het niet even nuttig zijn om jonge wetenschapsmensen eveneens naar Amerika te laten komen om in de laboratoria te werken onder leiding van Amerikaanse deskundigen?

Op het gebied van intelligentie beschikt West-Europa over een groot arsenaal van krachten. Daar kan uit worden geput door de internationale staven. De Russen en Amerikanen hebben ten aanzien van de Duitse geleerden wel deze strategie toegepast. Waarom zouden ze het niet doen met de wetenschapsmensen van hun oorspronkelijke bondgenoten?

„De rol der kleine naties in een totale oorlog” door Majoor Werner in „Het leger der Natie”, Maart 1955.

B. K.

Nieuwe kampen, de standaard barak „de Bijenkorf”.

Zowel in België als elders schieten de nieuwe kazernes, magazijnen en andere militaire gebouwen als paddestoelen uit de grond. Het ogenblik schijnt aangebroken, om de bouw van militaire gebouwen in vreedstijd grondig te herzien, rekening houdend met de volgende eisen:

- a. **standaardiseren** om vlugger en goedkoper te kunnen bouwen;
- b. **zich tot een minimum aan grote werken te beperken** met diepe uitgravingen, zware funderingen, meerdere etages;
- c. **uitzien naar de mogelijkheid om gelijktijdig op verschillende plaatsen met weinig en weinig gespecialiseerd personeel te werken.**

Een oplossing meent schrijver te hebben gevonden in de „Bijenkorfbarak”. Naast een mogelijk gebruik voor alle

doeleinden, heeft deze barak nog de volgende voordelen:

- a. zij heeft slechts een minimum aan standaardstukken nodig;
- b. men kan de elementen afzonderlijk dan wel in combinatie gebruiken;
- c. er zijn geen grote werken bij nodig;
- d. door gebruik van veel geprefabriceerde elementen wordt tijd en geld bespaard;
- e. behalve de hoekpijler zijn alle andere elementen elders opnieuw te gebruiken als dat nodig mocht blijken.

In een serie van zeer duidelijke overzicht- en detailschetsen geeft de schrijver zijn ideeën weer over de constructie, bouw en gebruik dezer barakken.

Nieuwe kampen, nieuwe kazernes, de standaardbarak De Bijenkorf door Luchtvaart-kolonel S. A. Wergifosse in „Tijdschrift voor militaire documentatie”, Januari 1954. B. K.

Beschouwingen over de ideologische rol van het leger.

Het wordt tijd, dat het leger zijn „zwijgende rol” opgeeft. Als de vrije wereld geen gewelddadige dood wil sterven, is het ogenblik gekomen, om bepaalde methodes van de vijand over te nemen en toe te passen. Een van die methodes — en wel de voornaamste — bestaat in de ideologische rol die achter het ijzeren gordijn wordt toegeschreven aan de strijdkrachten. Er zijn nog steeds mensen die dromen van een „nieuwe Alexander” die aan het hoofd van een klein sterk elite leger, de ontelbare horden van een minder ontwikkelde vijand op de vlucht kan drijven, zoals Alexander dat deed in de slag bij Arbela tegen de Perzen. Maar dat is inderdaad een droom. Zelfs in de tijd van de wetenschappelijke oorlog zal de tirannieke macht van het grootste aantal blijven bestaan. Zeker het gebruik van de atoom-thermonuclaire wapens zou wellicht een oorlog in enkele dagen kunnen beslissen, als men een volledig verrassende aanval zou kunnen uitvoeren. Een mogelijkheid die schrijver uitgesloten acht. Bovendien zijn deze wapens in beide handen. Het massaleger zal zeer waarschijnlijk nog lang blijven bestaan. Zeker, zijn vorm is aan wijziging onderhevig. Maar de algemene dienstplicht zal — zeer zeker in de eerstvolgende decennia — niet worden opgeheven.

In die legers wordt iedere soldaat geleerd, wat hij moet doen in tijd van oorlog. Ten aanzien van de zuivere militaire opleiding gebruiken alle landen ter wereld practisch gesproken dezelfde methoden. Maar ten aanzien van de psychologische vorming bestaat er een enorme afgrond tussen het westen en het oosten.

Wat zien wij gebeuren achter het ijzeren gordijn? Zodra een jonge man onder de wapens wordt geroepen, doet men hem — alvorens hij een wapen in zijn handen krijgt of leert excerceren — een langdurige ideologische training van 2 tot 3 maanden ondergaan. En gedurende zijn gehele verdere militaire opleiding, worden de ideologische eisen steeds herhaald en warm gehouden. Het doel van deze training is eenvoudig, nl. de jonge soldaat het vertrouwen in de grootheid van zijn land te geven in de hoogstaande waarde van zijn politiek systeem, in zijn materiële en morele superioriteit op andere volkeren, een vertrouwen, dat hem in staat zal stellen om zonder aarzelen zijn leven te geven, indien dit nodig zou blijken. Het gaat hier in feite om een

ietwat zonderlinge school voor het aankweken van een chauvinistisch-idealistisch patriotisme.

Wij westerse mensen beweren de dragers en behouders van het spiritualisme te zijn, terwijl onze tegenstanders de kampioenen van het absolute materialisme zijn. Spiritualisme betekent de erkenning van de overheersing van de geest, van de waarde van de mens en de gedachte. Het zijn de ideeën die de wereld leiden. De materialisten beweren daarentegen, dat alles stof is en dat de economische en mechanische krachten de wereld beheersen.

Maar wat zien wij in werkelijkheid gebeuren? In het spiritualistische westen viert het egoïsme hoogtij en gedraagt men zich als zuivere materialisten, terwijl wij achter het ijzeren gordijn materialisten zien ontpoppen als spiritualisten, zelfs als fanatieke idealisten!

In het westen meent men, dat hij die de grootste hoeveelheden staal, steenkool en olie produceert, automatisch moet zegenen. Als men over de massalegers spreekt ziet men die als het product van het aantal maal de vuurkracht.

Maar men vergeet, dat men voor dit product nog een factor moet plaatsen. Een factor die van doorslaggevend belang is. Want als deze „nul” is, is het gehele product nul. Deze factor is het moreel!

De Westersden denken in het algemeen, dat de doorsnee soldaat in beide kampen hetzelfde moreel bezit en dat zij er dus bij hun berekeningen geen rekening mee behoeven te houden. **Maar dat is de meest gevaarlijke vergissing die men kan maken.**

De materialisten aan de andere kant van het ijzeren gordijn stellen zich op een heel ander standpunt. Inconsequent, zal men uitroepen. Inderdaad. Ze zouden consequent zijn als zij bij hun berekeningen alleen rekening hielden met massa, snelheid, afstand, vuurkracht. Het zou logisch zijn, als zij zich niet bekommerden over de man, die geen ziel heeft, die robot is, en die men dus geen ideaal, geen fanatisme, geen geloof in de zaak die hij dient, behoeft bij te brengen.

Maar niets is minder waar! Wat zou de Sovjet Unie geworden zijn zonder het moreel, het fanatisme, het geloof in de grote zaak van de verdedigers van Leningrad en Stalingrad. Hoe hadden de Chinese communisten ooit de — in aantal en uitrusting — oneindig veel sterkere Tsjang Kai Tsjek kunnen overwinnen, als ze geen troepen hadden, die

bereid waren elk ogenblik en onder alle omstandigheden hun leven te offeren?

Natuurlijk moet men niet zo ver gaan met te beweren dat men het wel alleen met morele krachten af kan. Het spreekt vanzelf dat bij een gelijk moreel, de andere factoren die van invloed zijn op de strijd — bewapening, organisatie, bevelhebberschap, strategie, tactiek, aantal, verzorging, enz. — van het grootste belang zijn.

Wat echter vast staat is, dat soldaten zonder hoog moreel een horde zonder waarde zijn, welke ook de bewapening en de hoedanigheid der chefs mogen zijn.

Wat heeft het voor zin soldaten de meest geperfectioneerde wapens in handen te geven, als ze er geen gebruik van willen maken? Dan krijgt men de „Maginot mentaliteit”, die zo fataal is bebleken.

Het zijn de morele krachten die de doorslag geven. Wij weten nu wat onze eventuele vijanden doen om de morele krachten te vormen en op te voeren. Het is voor ons zaak, om na te gaan of het voor het westen mogelijk is, dit ook te doen.

Wat hebben wij aan een leger, waarbij de hoogste commandant niet als een rots op zijn troepen mag bouwen?

Het is het verschil tussen 1914 en 1940. In 1914 was Joffre de opperbevelhebber van het Franse leger. Iedere soldaat kende hem, hij was „Papa Joffre”. Toen de minister van Oorlog hem begin September 1914 vroeg hoe het met de situatie stond antwoordde Joffre rustig — ondanks de geleden nederlagen en de grote terugtocht tot diep in Frankrijk — „Ik ben gerust, het leger is voor zijn taak berekend”. En hij won de beslissende slag aan de Marne. In 1940 was Gamelin opperbevelhebber van het Franse leger. Niemand kende hem. Hij was een „koud licht”. Toen de minister-president hem op 19 Mei 1940 — 6 dagen na de doorbreking van het Maasfront door de pantsers van Guderian — vroeg hoe het met de situatie stond, gaf Gamelin het verbijsterende antwoord „Ik beheers de situatie niet meer.” Hij werd vervangen door Weygand, die de situatie echter niet meer kon redden.

En waarom niet? In 1914 „wilden” de poilus strijden. In 1940 waren ze — al vóór de oorlog begon — moreel kapot, omdat het Franse volk in zijn geheel zijn grote levensdoel verloren had. Het materialisme vierde hoogtij. Het was het tijdperk van de grote oplichters en bedriegers Austric en Stavisky.

En nu? Ondanks het vagevuur van de

tweede wereldoorlog is er niet veel veranderd. De ontkerstening gaat door. Men „spreekt” over een „christelijke wedergeboorte”, maar in feite vindt deze niet plaats. Het Franse volk heeft het geloof van zijn voorouders niet teruggevonden. De Paus heeft zeer duidelijk stelling genomen tegen de vernietigende machten van het communisme. Maar Italië en Frankrijk hebben de grootste communistische partijen. De gezinnen zijn eveneens in hevige mate aangetast door materialistische tendenzen. Ook het leger is het mikpunt van de aanhangers van Stalin.

Kerk en gezin worstelen om uit het moeras te komen. Moet het leger daarbij achter blijven? Zonder aarzelen zegt schrijver „neen”. Er is juist alle reden, om de ideologische training in het leger met kracht ter hand te nemen.

Een programma voor militaire ideologisch training moet essentieel uit twee delen bestaan en wel een zuiver **burgerlijk** deel een **patriottisch** deel.

Het eerste deel moet gebaseerd zijn op het bestuderen van de politieke systemen aan beide zijden van het ijzeren gordijn, het tweede op de studie van de geschiedenis en moet de historische gevolgen aantonen van het in de praktijk brengen van de hierboven bedoelde systemen.

Het „burgerlijk” gedeelte zou een critische studie kunnen omvatten van het Marxistische Leninisme en de tactische uitbuiting ervan door het communisme, teneinde de regimes — gebaseerd op onderdrukking — aan de andere kant van het ijzeren gordijn in stand te houden en het moreel der westerse volkeren te ondermijnen. Daarbij kan men spreken over de organisatie van de communistische partij, zijn leerstelsels en slogans. Men kan wijzen op de anonimiteit van het collectivisme, de vernietiging van de familie, van de individuele vrijheid, het politieregime, de almacht van de Staat. Men kan wijzen op het communistische kolonialisme, het communistische imperialisme, dat de verovering van heel de wereld als doel heeft.

Ook de democratie moet behandeld worden, waarbij — zonder de zwakke zijden van het democratisch systeem goed te praten of te verbergen — het gemakkelijk zal zijn om aan te tonen, dat wij aan de kant staan van de waarheid, het recht, de vrijheid en het respect voor de rechten van de mens.

Daarna kan men overgaan op het tweede deel, dat gebaseerd moet zijn op de geschiedenis en in de eerste plaats de geschiedenis van het eigen land. Daarbij

moet men aantonen, dat de mensheid door ideeën wordt geleid en niet door het duistere spel van de materiële economische machten.

Het onderwijs in deze in het leger zal moeten omvatten, voordrachten, het vormen van studiekringen, filmvoorstellingen, besprekingen, begeleid met demonstraties, en manifestaties, die tot de verbeelding der jonge mensen spreken.

Zorgvuldig gekozen officieren moeten deze lessen organiseren en onderhouden. Men moet niet — volgens schrijver — de tegenwerping maken, dat de opleidingstijd te kort is. De tijd aan deze vorming besteedt levert zijn rente dubbel en dwars op. Een soldaat die wil strijden voor de grote zaak van de vrijheid en de verdediging van onze beschaving zal bij de opleiding zijn uiterste best doen. De ervaringen die men daarmede aan de andere kant van het ijzeren gordijn heeft opgedaan tonen de juistheid daarvan aan.

Ook moet men niet zeggen, dat wij — door gebruik te maken van de methode van de vijand — onze mannen tot een namaaksel van het communisme maken. Daar is geen sprake van. De democratische ideologie wortelt in de vrijheid en niemand zal voor het hebben van een andere opvatting worden doodgeschoten of verbannen of opgesloten. En evenmin heeft dit iets te maken met het opdringen van een bepaalde mening. Ook dat zou in strijd zijn met het grote grondbeginsel van de vrijheid van gedachte.

Om een machtige ideologie te bestrijden, moet men daar niet in de eerste plaats kanonnen, vliegtuigen en atombommen tegenoverstellen. Maar wél een nog machtiger ideologie. Het Westen beschikt over die ideologie. Het is die ideologie van de liefde, tegenover die van de

haat. Het gaat er om die ideologie opnieuw dynamisch te maken. Daarvoor is tot nu toe het leger nog nooit gebruikt. Bij de tegenpartij gebruikt men het leger wel voor de ideologische vorming. Waarom in het Westen niet? Mag men niet de hoop koesteren, dat de jonge mensen, die door ons worden gewaarschuwd, op hun beurt overal waar ze gaan en speciaal in hun familie — de verkondigers zullen worden van het Westers geloof?

Schrijver wijst er met nadruk op, dat het er te enen male niet om gaat om aan politiek te doen en de kazerne in een politiek forum te veranderen. Het gaat er om de kazerne tevens het amphitheater van een lyceum te doen zijn, waarin over historie en filosofie en niet over verkiezingsprogramma's wordt gesproken. Zeker, schrijver weet, dat op veel vooroordeel en heilige huisjes gestoten zal worden. Maar zo zegt hij — heeft het leger in de tijd toen het dan „zwijgzaam” was geen Dreyfusaffaire gehad? Wij zien niet in — aldus schrijver — waarom het onderwijzen van de geschiedenis en de beginselen waarop onze Westerse beschaving berust, strijdig zou zijn met de traditionele rol van het leger. Integendeel. Hij is er van overtuigd, dat dit onderwijs er zeer veel toe kan bijdragen, om het land de hardnekkige verdedigers terug te geven, die het land zo nodig heeft. In elk geval is het een dusdanige belangrijke kwestie, dat het waard is om er een proef mee te nemen. Daarbij zal de officier naast zijn sociale rol, ook de ideologische rol moeten spelen. Het is nu het ogenblik waarop dit moet gebeuren.

„Du rôle idéologique de l'armée” door Generaal L. Chassin en *Revue Militaire d'information* besproken in „Het leger de Natie”, Maart 1955. B. K.

VERZINKERIJ

G. CLEMENTS & Zn. N.V.

ABLASSERDAM
TEL. 423 (K 1859)